

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ENKELE BESCHOUWINGEN OVER DE VROUWELIJKE POLITIE

I. Toestand in het buitenland.

Een georganiseerde vrouwenpolitie bestond reeds sedert een hele tijd in een twintigtal landen vooraleer zij in ons land werd ingericht. Om deze reden zullen wij onze uiteenzetting met de vrouwelijke politie in het buitenland aanvangen.

Achtereenvolgens behandelen wij :

- a) Welke personen en welke zaken onder de bevoegdheid van de Vrouwelijke Politie staan;
- b) Welke plaats deze in het administratief geheel inneemt;
- c) In hoever haar methodes eigenlijke politie-methodes zullen zijn, of als een vorm van sociale hulp moeten worden opgevat.

* * *

Hier en daar — en hierover zullen wij niet langer uitwijden — werden «politievrouwen» net zoals mannelijke politieagenten gebruikt. Over het algemeen bestaat geen wettelijke bepaling die de vrouwen de toegang tot de administratieve politie verbiedt. Dus komt het voor dat ofwel wegens locale omstandigheden ofwel als gevolg van een beweging van algemene emancipatie der vrouw deze in de politie toegelaten wordt. In de Verenigde Staten werden een paar honderd vrouwen als sheriffs aangesteld (weduwen van sheriffs, vrouwen van sheriffs die niet herkozen kunnen worden) — en ook in de verwante functies van bailiff en van marshal. In Japan mochten na de tweede wereldoorlog de vrouwen aan de aanwervingsexamens voor politieagent deelnemen : sommige doen dienst als agenten voor het verkeer.

Maar in Europa en zelfs in Amerika heeft men zich meestal tot de vrouwen gericht om de politie op sommige gespecialiseerde gebieden te helpen. In principe blijft de politie een mannelijke loopbaan; vrouwen treden bij haar op als helpsters, in beperkt aantal en voor speciale diensten.

De specialisering bedoelt niet zozeer een bepaalde soort zaken dan bepaalde personen, nl. vrouwen en kinderen. De vrouwelijke politie in de eigenlijke betekenis van het woord, is meestal een vrouwen- of kinderpollitie, een politie voor vrouwen en kinderen.

De inrichting van de eerste vrouwelijke politiekorpsen, in het begin van de 20^e eeuw, staat in ver-

band met de overgang van een tot dan toe streng repressieve opvatting op penaal gebied tot een meer psychologisch optreden inzake repressie, en zo mogelijk tot een preventieve of educatieve (opvoedende) houding tegenover de delinquenten. Op repressief gebied werd b.v. in de ondervragingen beroep gedaan op de intuïtieve hoedanigheden van de vrouw, die haar toelaten andere vrouwen ofwel kinderen beter te begrijpen en met meer tact te behandelen. Maar tevens trad de vrouwelijke politie preventief op. Zelfs nam zij een protectieve rol op zich, die min of meer op die van een sociale helpster geleek, met die bijzonderheid dat het hier een soort «eerste hulp» geldt tegenover diegenen die met de politie in aanraking komen.

De algemene richtlijn door de «International Association of Chiefs of Police» voorgeschreven (1), geldt min of meer voor alle landen : «The primary function of policewomen is to deal with all cases in which women and children are involved either as offenders or as victims of offences. Crimes by or against females, irrespective of age, and boys up to the age of 12 should be the special responsibility of policewomen.»

Dit is bijzonder duidelijk in de grote seteden van de Verenigde Staten, waar de vrouwelijke politie vrij algemeen aan tweeërlei afdelingen gehecht is, de ene «Women's bureaux, Women's divisions», de andere «Juvenile bureaux, Juvenile divisions».

* * *

1° Beschouwen wij eerst de vrouwelijke politie in haar hoedanigheid van *politie der vrouwen*.

Vrij algemeen was de eerste opdracht, aan die politie toevertrouwd, de bestrijding van de zedendelicten. Eerst de opsporing van deze delicten. Hiervoor trad zij op, zoals reeds gezegd, in vervanging van de zogenaamde zedenpolitie, die met de afschaffing van een bijzondere reglementering voor prostituées haar bestaansrecht verliest. Voor ondervragingen betreffende zedendelicten werd op politievrouwen beroep gedaan.

Maar haar taak breidde zich van het eigenlijk repressieve tot het preventieve uit. Hiertoe behoort een surveillance over vrouwen en meisjes «in gevaar» — in het bijzonder een opsporing van vermiste vrouwen en meisjes. Dit preventief werk leidt het vrouwelijk politiepersoneel tot een toezicht over

en een inspectie van hotels, café's, dansgelegenheden, zelfs parken. (Soms wordt aan vrouwelijke agenten de inspectie van bioscopen toevertrouwd: dit kan als eigenlijk « sociaal » werk beschouwd worden.)

Buiten het repressief en het preventief werk inzake zedendelicten oefent de vrouwelijke politie een zekere taak van bescherming uit tegenover alle vrouwelijke arrestanten: tijdelijk bewaken van de arrestanten, een zekere bijstand tijdens ondervragingen, enquête betreffende haar geval. Op sommige plaatsen in de Verenigde Staten strekt zich zulk een bescherming uit tot gevallen van « abnormaal gedrag » en van krankzinnigheid bij vrouwen. Hier is de overgang naar het « sociaal werk » onmerkbaar.

2° De andere hoofdbevoegdheid van de vrouwelijke politie is die van een *kinderpolitie*. In de Verenigde Staten maken vrouwen — gedeeltelijk — deel uit van de burelen of divisies die kinderdelicten behandelen en, meer algemeen, delicten van minderjarigen onderzoeken, die door « Juvenile Courts » moeten beslecht worden. Stelselmatig worden aan de vrouwelijke politie alle gevallen van vrouwelijke minderjarigen overgemaakt en ook deze van jongens tot een zekere leeftijd: gevallen van oudere jongens worden eerder aan mannelijke agenten toevertrouwd.

In Nederland zijn vrouwelijke politie en kinderpolitie nauw met elkaar verbonden, dat volgens de thesis van juffr. Dr Lignac, die wij herhaaldelijk zullen aanhalen, beide vormen van politie moeilijk te scheiden zijn.

Laat ons hier onderlijnen dat de vrouwelijke politie in Nederland merkwaardig georganiseerd is. Haar specialisering, vooral in de sectoren van de kinderpolitie, geschiedde bijna « organisch » — d.w.z. op een zeer soepele en natuurlijke wijze, zonder zich te moeten bekommeren om wettelijke hindernissen.

Hier is, meer nog dan bij de politie voor vrouwen-delicten, de taak van de vrouwelijke politie preventief en beschermend. Weliswaar treedt de kinderpolitie op telkens er kinderdelicten gebeuren; die delicten zijn echter op zichzelf tamelijk licht: « baldadigheid » en straatschenderij, ongeoorloofd schoolverzuim, bedelarij, onhandelbaarheid (zoals bekend zijn erger gevallen — diefstallen van minderjarigen, ernstige delicten door « gangs » van kinderen bedreven, in grote steden van de Verenigde Staten meer talrijk). Dit alles is echter van belang voor een preventieve werking tot verbetering van een jeugd die verwaarloosd is of tot de delinquentie geneigd.

Van het begin af werd bovendien in Nederland door de kinderpolitie beschermend werk uitgeoefend: zorg voor pleegkinderen, en onder de drang der omstandigheden: familiezaken, familievraagstukken (verwaarlozing van kinderen, opzoekingen inzake vaderschap). Reeds om repressieve redenen had de kinderpolitie zich met de opzoeking van vermiste kinderen te belasten.

* * *

Hier moeten wij enkele overwegingen besteden aan de administratieve aspecten van de vrouwelijke politie. Een lid van de politie is lid van een administratie en bijgevolg ingelijfd in administratieve kaders en onderworpen aan administratieve regels. Zelfs in de landen waar een betrekkelijk talrijke en wel georganiseerde politie bestaat heeft zij nog de tijd niet gehad zich eigen tradities te scheppen en blijft zij genooddaakt zich als onderdeel in de reeds bestaande politie met een welbepaalde geest en welomgrensde bevoegdheden in te lijven.

Meestal in de Verenigde Staten en in Nederland is

de vrouwelijke politie een deel van de locale, gemeentelijke politie. Deze politie hangt van de gemeentelijke politie en van het gemeentelijke politiehooft af, hetgeen haar ruimere initiatieven kan mogelijk maken, indien de locale hogere overheid haar daartoe aanmoedigt; anderzijds blijft zij niet verbonden met de procureurs-generaal en de magistratuur in het algemeen.

In Nederland is de « recherche », waarvan de vrouwelijke politie deel uitmaakt, een deel van de gemeentelijke politie; elders, en o.a. in België, maakt zij deel uit van de gerechtelijke politie, die in een andere geest ingericht is, met een bredere bevoegdheid, maar met een nauw omschreven rechterlijke taak.

Over het algemeen is de geest van een politie zeer verschillend naargelang zij van de magistratuur of van de locale overheid of van het Ministerie van Openbare Zaken afhangt. In sommige landen kunnen zich bijzondere toestanden voordoen: de Parijse Préfecture de Police is op departementele schaal ingericht. De meeste « locale » polities van het buitenland zijn bevoegd voor grote steden (New York met 8 miljoen inwoners) of voor grote stedelijke agglomeraties (het grotere Londen, ook met 8 miljoen); de splitsing van een hoofdstad in een twintigtal gemeenten met eigen politie is aan België eigen.

Hier en daar wordt de vrouwelijke politie van de mannelijke politie administratief gescheiden.

In Nederland integendeel — dit is een uitzondering op de algemene regel — is er meestal geen administratieve scheiding, maar vele zaken worden door vrouwelijke en mannelijke ambtenaren gezamenlijk behandeld.

Een gevaar van de niet-scheiding van het vrouwelijk personeel wordt door de Amerikaanse deskundigen aangestipt: de oversten zijn geneigd aan de politie-vrouwen dezelfde taak als aan hun mannelijke collega's toe te vertrouwen. Bovendien ontstaan onaangename toestanden wanneer mannelijke onmiddellijke oversten het vrouwelijk personeel met weinig tact behandelen — en ziet het mannelijk personeel met tegenzin de mogelijkheid onder de leiding van een vrouwelijke politieofficier te geraken.

Om haar bijzondere rol, die een psychologische en sociale vorming eist, is het wenselijk dat het vrouwelijk personeel een hogere vorming dan het mannelijke personeel van gelijke graad zou ontvangen. Aan deze voorwaarde kan moeilijk voldaan worden, indien de wedden van de vrouwelijke politie-elementen niet in zekere evenredigheid gesteld worden met de vereiste diploma's. Voor zover men kan oordelen maar een enquête zoals die van Lignac, stelt deze toestand in verschillende landen problemen, die tot hiertoe onvoldoende opgelost zijn.

* * *

Op welke wijze zal de vrouwelijke politie optreden? Met andere woorden, zal deze politie aanzien worden als een politie « zonder meer » of als een soort korps van sociale assistenten aan de politie gehecht, of zal het tussen het politieel en het sociaal gebied een bijzondere situatie bekleden? Dit hangt natuurlijk af en van de taak die aan de vrouwelijke politie toevertrouwd wordt, en van het karakter van het politiekorps, waarin de vrouwelijke agenten ingelijfd worden.

1° Het schijnt onvermijdelijk dat — ten minste in zekere omstandigheden — vrouwelijke agenten gelast worden met wat men algemeen als politiebestedrijvheid beschouwt, nl. de kracht in de dienst van de wet te stellen. De politievrouw zal zeer verschillende rollen kunnen spelen. Op die veelvuldigheid van zaken zinspeelde de Amerikaanse Police Captain Irene Peters,

die met humor beweerde: « Before all my police women have to be actresses. »

Echter zal zich een gespecialiseerde vrouwelijke politie bezig houden met gevallen waarvoor de vrouw bijzonder geschikt is. (Zoals reeds gezegd beschouwen wij hier niet de taak van niet gespecialiseerde vrouwelijke agenten of van de eenvoudige « policematrons ». Deze staan een graad lager dan de agenten en hebben taken zoals « fouilleren, inboeken, vingerafdrukken nemen van vrouwelijke arrestanten, toezicht op deze uitoefenen in politiebewaarplaatsen ».)

Voorzeker is de vrouwelijke politie op haar plaats in ondervragingen — in de Verenigde Staten worden de vrouwelijke agenten vaak gehecht aan « Complaint Divisions ». Ook in eigenlijke opsporingen.

Wat over straat-surveillance? In Engeland wordt « veel gewicht gehecht aan straat-surveillance door vrouwelijk politiepersoneel » (Lignac, p. 221), en hiermede wordt een surveillance betreffende zedenzaken bedoeld. Bij sommige Amerikaanse polities is het voorzien dat vrouwelijke agenten, zonder meer, meisjes in « protective custody » mogen nemen. Dusdanige aanhoudingen en in het algemeen tussenkomsten van de vrouwelijke politie in cafés, parken, dansgelegenheden zijn in onze streken moeilijk denkbaar. Door allen wordt gewenst — wij halen de wensen aan van een « Internationaal Comité voor de Vrouw bij de Politie » (Parijs 1926) — dat vrouwelijke politie niet als zedenpolitie zal optreden, en zeker niet als « agents provocateurs ». Ziehier de conclusie van juffr. Dr Lignac: « Dat het vrouwelijke personeel een taak zou hebben bij de straat-surveillance, zoals weleens wordt gesuggereerd, lijkt ons, gegeven de Nederlandse toestanden, niet waarschijnlijk » (op. cit. p. 261).

2° In Duitsland, in de Scandinafse landen, in Finland, was de taak van de vrouwelijke politie oorspronkelijk zuiver sociaal; de politie-elementen traden op als « Schwestern » en haar taak was « voorzorg voor vrouwen en meisjes, die met de politie in aanraking kwamen » (2).

In Frankrijk heeft de vrouwelijke politie, bijzonder te Parijs, een zeer speciaal statuut dat haar toelaat een bijna uitsluitend maatschappelijke rol te beoogen. Franse auteurs kenmerken als volgt de rol van deze zogenaamde « assistantes de police »:

« D'une façon générale elles procèdent à toutes enquêtes nécessitées par une mesure d'intervention et de sauvegarde à prendre vis à vis de mineurs maltraités, objets de défaut de soins, ou en danger moral... Cette utilisation d'éléments féminins dans la police a été conçue de façon quelque peu différente par certaines polices étrangères où le rôle réservé s'apparente plus à celui de la police en uniforme. » (aangehaald door Lignac, op. cit., p. 227-228)

3° Feitelijk lijkt een zekere maatschappelijke rol van de vrouwelijke politie nooit uitgesloten; de vraag is eerder in hoever aan vrouwelijke agenten eigenlijk politieke taken, zoals straat-surveillance en aanhoudingen, zullen toevertrouwd worden. Meer algemeen is de vraag in hoever beide taken, de politieke, de repressieve en de sociaal-preventieve of beschermende verenigbaar zijn. In Frankrijk is de taak van sommige vrouwelijke polities (te Rijsel) vergeleken geworden met een « plaque tournante », daar het van de vrouwelijke agente afhangt of een geval al dan niet repressief zal behandeld worden. In Nederland vindt men er geen bezwaar in, zich tot de (vrouwelijke) kinderpollie ondanks haar gedeeltelijk repressief karakter om raadgevingen te richten.

« Sociaal werk in politieverband, merendeels door vrouwen verricht, zich in de eerste plaats richtend

naar voor de hand liggende behoeften, incidenteel, tastend, zonder vaste lijn, zich een taak zoekende in politie- en sociaal bestel, ziedaar de karakteristieke eigenschappen van de Kinderpolitie en afdelingen vrouwelijke politie in vrijwel alle landen gedurende de eerste tijd van haar bestaan... De ontwikkeling van de Kinderpolitie met haar aanvankelijk uitgesproken vrouwelijk cachet gadeslaande, zien wij hoe steeds meer de idee « sociaal werk » gaat convergeren tot preventief werk. » (Lignac, op. cit., pp. 254-255).

II. Toestand in België.

Het specifiek doel van de Vrouwelijke Politie is, zoals hoger aangestipt, meer preventief dan repressief (3).

De instelling situeert zich in de evolutie van het strafrecht die, sinds de tweede helft van de 19^e eeuw, het accent op het voorkomen van de misdadigheid legt, in plaats van het op de bestraffing te leggen (zie Kinderrechtbanken, Probatie, enz.). Het blijkt uit het kort overzicht over de instelling in het buitenland dat de geest van de activiteit van een Vrouwelijke Politie gekenmerkt moet worden door bescherming en opvoeding. In welke mate wordt dit specifiek doel verenigbaar met de Belgische wetgeving die de Vrouwelijke Politie organiseert?

A. De wet van 21 Augustus 1948.

Artikel 8 van de wet van 21 Augustus 1948 over de afschaffing van reglementering van de prostitutie (Staatsblad van 13-14 September 1948) luidt als volgt:

« 1. De woorden « van de ene of andere kunne » worden ingevoegd na de woorden « gerechtelijke officieren of agenten » in artikel 1 van de wet van 7 April 1919 tot instelling van gerechtelijke officieren en agenten bij de parketten.

2. Volgende paragraaf wordt toegevoegd aan artikel 8 van dezelfde wet. « De vrouwelijke gerechtelijke officieren en agenten hebben dezelfde rechten en ambtsbevoegdheden als de mannelijke gerechtelijke officieren en agenten. Bovendien zijn zij er speciaal mede belast de misdrijven strijdig met de goede zeden waarvan vrouwen of kinderen daders, slachtoffers of getuigen zijn, op te sporen. »

De wetgever organiseert dus de Vrouwelijke Politie in een wet bestemd om de prostitutie te bestrijden en, in de mate van het mogelijke, te voorkomen.

De afschaffing van de reglementering brengt de afschaffing van de « zedenpolitie » met zich mede. Deze laatste was uitsluitend aan mannen toevertrouwd, die speciaal belast waren met het toepassen van de uitzonderingsmaatregelen tegen de ingeschreven prostituées genomen. Die politie oefende een onbeperkt en willekeurig gezag uit over de vrouwen.

De uitzonderingsmaatregelen worden in de nieuwe wet vervangen door wettelijke bepalingen van gemeen recht. De overtreding van die bepalingen zal door de gewone politie worden vastgesteld. Hier heeft natuurlijk de Vrouwelijke Politie een grote rol te spelen.

B. Voorbereidende werkzaamheden.

De mening van Mevr. Isabelle Blume-Grégoire, die verslag uitbracht over het wetsvoorstel, is hier van belang. Want zij kenmerkt de geest van de nieuwe instelling.

« Artikel 5 verleent aan de Regering het recht vrouwelijke agenten bij de politie op te nemen, wier tussenkomst van zeer groot nut zou zijn in onder-

havige aangelegenheden. Aan die vrouwelijke politie zal worden opgedragen in samenwerking met de mannelijke politie misdrijven van alle aard, maar in de eerste plaats die op het gebied der prostitutie vast te stellen. Ze zal deze gemakkelijker opsporen dan de mannelijke politie, omdat de jonge meisjes er tegen opzien aan mannen de aanlokkingen tot ontucht en de pogingen tot koppelarij bekend te maken waarvan zij het voorwerp waren; zij zullen dit veel gemakkelijker toevertrouwen aan een vrouw.»

«De Vrouwelijke Politie zal eveneens beschermend optreden tegenover de vrouwen en kinderen over het algemeen, maar in de eerste plaats tegenover de minderjarigen die, wegens hun levenswijze en de kringen waarin zij verkeren, blootgesteld zijn aan prostitutie.»

«Daarom zal de Vrouwelijke Politie toezicht houden over de openbare inrichtingen waar die minderjarigen gewoonlijk vertoeven, ze voorlichten nopens de gevaren waaraan ze blootgesteld zijn, haar hulp en bijstand verlenen, ze in betrekking stellen met inrichtingen welke haar eerlijke bezigheden en ontspanning kunnen verschaffen. Hiertoe is wederom tussen de politie en de jonge meisjes innige samenwerking en vertrouwelijke omgang nodig, hetgeen met mannelijke agenten niet mogelijk is.»

«De Vrouwelijke Politie zal er door haar onderzoek toegebracht worden de familiale, economische en maatschappelijke oorzaken vast te stellen welke de jonge meisjes en in 't algemeen alle minderjarigen blootstellen aan prostitutie en wandaden.»

«De werking van de Vrouwelijke Politie zal ook bijzonder doeltreffend zijn in de strijd tot voorkoming van die sociale geesels die de prostitutie is en de kindercriminaliteit.»

Alhoewel wij het niet eens kunnen zijn met een soort identificatie van de politieke taak met deze van de sociale bijstand, kunnen wij toch aannemen dat het verslag Blume-Grégoire op voldoende wijze de gepaste geest van de nieuwe instelling kenmerkt. De grote moeilijkheid is en blijft, in België, het inlijven van de Vrouwelijke Politie in de Gerechtelijke Politie, d.i. in een repressieve politie.

Artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering luidt als volgt:

«De gerechtelijke politie spoort de misdaden, de wanbedrijven en de overtredingen op, zamelt er de bewijzen van in en levert de daders over aan de rechtbanken belast met ze te straffen.»

Men weet dat de wet van 7 April 1919, die de Gerechtelijke Politie bij de Parketten inrichtte, gewijzigd werd door de wet van 21 Augustus 1948, zodat de Regering gemachtigd is om «bij elk Hof van Beroep, officieren en agenten van gerechtelijke politie, mannen en vrouwen, te benoemen.»

In België hebben dus de leden van de Vrouwelijke Politie uitsluitend de hoedanigheid van agenten of officieren van de Gerechtelijke Politie.

Het rechtstreeks afhangen van de Procureur des Koning, onder toezicht van de Procureur-Generaal (Art. 1 wet 7 April 1919, gewijzigd door de wet 21 Aug. 1948) en de brede bevoegdheid (rechtsgebied van het Hof van Beroep) van de Gerechtelijke Politie — hulp-politie bij de Parketten — is inderdaad, zoals aangestipt door de verslaggeefster Blume-Grégoire, een voordeel. De bevoegdheid van de Administratieve Politie is door de grenzen van de gemeente beperkt, wat talrijke hinderpalen zou doen ontstaan voor de vrouwelijke agenten (te Brussel b.v.). Ook is de eenheid van leiding (Procureur des Konings, vaste hiërarchie) verzekerd in het huidige stelsel.

Maar de repressieve opdracht van de Gerechtelijke

Politie en de preventieve geest van de Vrouwelijke Politie blijven moeilijk te verzoenen.

De Vrouwelijke Politie komt in de Belgische wetgeving voor als een instelling «sui generis». Het is onmogelijk — onwettig — haar met een instelling van louter sociale bijstand te vereenzelvigen: zij is een politie en maakt zelfs deel uit van de Gerechtelijke Politie. Maar men zou de geest van de wet verraden indien men de Vrouwelijke Politie met een repressieve politie zonder meer assimileerde. De wet heeft uitdrukkelijk voorzien dat de vrouwelijke agenten en officieren in het bijzonder belast zouden zijn met de opsporing van misdrijven tegen de zeden waarvan vrouwen of kinderen daders, maar ook *slachtoffers* of getuigen zouden zijn (Artikel 8 lid 2): ziedaar de bescherming aan de Vrouwelijke Politie toevertrouwd.

In de taak zelf zoals zij door de wet wordt bepaald is er plaats voor een typisch vrouwelijke activiteit. B.v. in geval van misdrijven tegen de zeden zullen de ondervragingen van de kinderen die de slachtoffers ervan zijn geweest veel beter door een vrouw geleid worden dan door een mannelijke agent. Mannelijke agenten zullen zich voorwaar gewetensvol van hun plicht kwijten, maar zal dit altijd met de gewenste tact geschieden? En in dergelijke zaken kan de ziel van een kind uiterst gemakkelijk in gevaar gebracht worden (4).

C. Het Koninklijk Besluit van 28 Januari 1953

Het Koninklijk Besluit van 28 Januari 1953 (Staatsblad van 1 Febr. 1953) betreffende de gerechtelijke officieren en agenten bij de Parketten laat eindelijk toe tot de verwezenlijkingen over te gaan.

Wij mogen ons hier met een zeer bondige schets vergenoegen, daar het Besluit een zaak van zuiver reglementaire techniek is.

Over het algemeen worden twee categorieën geschapen:

1° de agenten (tussen 21 en 32 jaar), die principieel een diploma van sociale helpster (of daarmede gelijkgestelde diploma's) moeten hebben.

2° de officieren (tussen 25 en 40 of 45 jaar), die principieel doctor in de rechten of gerechtelijk agent moeten zijn, ofwel geslaagd zijn in het examen van gerechtelijk agent.

Deze categorieën beantwoorden onderscheidenlijk aan functies van uitvoering en van leiding.

Men weet dat uit juridisch oogpunt er tussen agenten en officieren een groot verschil bestaat.

Aan de officieren alleen wordt de opsporingsbevoegdheid door de wet verleend. De overige leden van de politie, die deze hoedanigheid niet hebben (agenten van de Gerechtelijke Politie) mogen enkel de officieren van de Gerechtelijke Politie bijstaan, doch hebben geen persoonlijke bevoegdheid om misdrijven op te sporen.

De eerste hebben dus de leiding en dragen de verantwoordelijkheid; de tweede hebben een taak van uitvoering, die overigens van groot belang kan zijn.

III. Algemene beschouwingen.

Het zou voorbarig zijn te besluiten: de instelling is te nieuw om definitief beoordeeld te worden.

In het Buitenland.

Wij kunnen met de pas aangehaalde conclusie van Juffrouw Dr Lignac instemmen, naar dewelke de taak van de Vrouwelijke Politie nog niet definitief omschreven geweest is.

Deze toestand is gedeeltelijk hieruit te verklaren, dat de Vrouwelijke Politie een tamelijk recent verschijnsel is, en haar volledige ontwikkeling nog niet heeft bereikt.

Afgezien van enkele Amerikaanse « matrons », in de 19^e eeuw, werden geen vrouwelijke agenten vroeger dan de jaren 1900-1910 benoemd. Overigens blijft de Vrouwelijke Politie tamelijk beperkt in aantal. In de Ver. Staten maakte in 1940 de vrouwelijke politie slechts 3 % van de hele politie uit. In Nederland telt de Kinderpolitie, tussen 228 ambtenaren, slechts 75 vrouwelijke ambtenaren — doch 33 vrouwelijke hogere ambtenaren op de 35.

Van nu af staan twee punten vast: dat schier in alle landen de noodzakelijkheid van een vrouwelijke politie erkend is geworden en dat deze voor een eigen werkkring bestemd is: zij moet, volgens de omstandigheden, niet alleen repressief, maar tevens preventief en beschermend, dus enigszins sociaal optreden.

In België.

In België, waar de Vrouwelijke Politie eerst sedert een paar jaar en op een zeer enge schaal in werking getreden is, is van nu af haar opdracht een voorwerp van discussie. Deze opdracht werd door de wet zeer eng bepaald: deelname aan de (repressieve) strijd tegen de prostitutie, en bovendien een zekere beschermende rol tegenover vrouwen en kinderen, maar ter gelegenheid van repressieve ondervragingen. Onze Vrouwelijke Politie is in de (repressieve) Gerechtelijke Politie ingelijfd.

Men begrijpt de strekking van de Parketten en van de oversten van de Gerechtelijke Politie, haar repressieve rol nooit uit het oog te verliezen. Anderzijds schrijft het verslag Blume-Grégoire haar een tamelijk brede werking toe.

Naar onze mening moet de sociale opdracht van de Vrouwelijke Politie hierin bestaan, dat zij preventief en beschermend zal optreden, in gebieden waar een vrouw best bevoegd is. Het is wenselijk dat zij alleen bij uitzondering een eigenlijke politieke dienst (aanhoudingen) zou verrichten. Het is echter even wenselijk dat zij niet tot een sociale dienst van enquêtes en raadgevingen zou onttaarden. Haar eigenlijke vrou-

welijke rol is enerzijds de repressieve ondervragingen (en de repressieve handelingen in 't algemeen) tegenover vrouwen en kinderen met tact en mildheid te handhaven — en daarenboven, ter gelegenheid van deze repressieve handelingen, een eerste, onmiddellijke hulp te verlenen; een verdere hulp moet aan eigenlijke sociale diensten overgelaten worden. Verwarring van principieel onderscheiden functies leidt nergens toe.

M. Th. MOTTE.

(1) T. E. W. Lignac: De kinderpolitie in Nederland en daarbuiten. Thesis Universiteit Leiden. 's-Gravenhage 1951. p. 133.

(2) In een samenvattende (Engelse) nota van Lignac wordt de toestand als volgt voorgesteld:

« In the Scandinavian countries, Finland and Germany for instance, the task of the policewoman originally was purely social, with a touch of police as the persons they had to deal with were women and children, who had come in contact with the police.

» After World War I the English ideas about the task of policewomen were brought to the occupied Rhine-territory and from there they spread to several German cities; about 1930 the women's division of Hamburg, which had developed into a well-balanced mixture of police and social work, was taken as an example bij the chief of the Moral Division of the Amsterdam Police, with this difference that here police inspectors and policewomen of lower grades worked together with policemen of all grades and had to deal with sex crimes only. » (Lignac, op. cit., p. 267.)

(3) « Les femmes sont entrées dans la police municipale aussitôt qu'il est devenu manifeste que la police n'avait pas seulement pour objet de faire observer la loi, mais qu'elle avait un devoir social à remplir. Il ne s'agissait pas de recruter simplement des femmes pour servir dans le corps de police, mais plutôt de choisir certaines femmes en vue des tâches dont l'accomplissement exige des aptitudes féminines... Aux Pays-Bas l'emploi de plus en plus fréquent de femmes dans la police n'est pas tant dû à leur utilité dans la lutte contre la traite, qu'à l'émancipation des femmes et à leur intérêt croissant pour les œuvres d'assistance sociale. » Documents de la Société des Nations, C.T.F.E. 25-3-1931 en 579 van 22-2-1933, aangehaald door Is. Maus. La Police féminine dans les Pays-Bas. Revue de Droit Pénal et de Criminologie. (T. 1940-1946.)

(4) « Il nous a toujours paru choquant qu'un agent de police, honnête et consciencieux sans doute, mais fruste et peu versé dans les subtilités de l'âme, ait le droit d'interroger un enfant ou un adolescent sur des questions touchant à la vie la plus intime de celui-ci. Nous ne songeons pas seulement aux affaires de mœurs, qui donnent lieu à des interrogatoires étendus et précis, mais aussi aux multiples problèmes affectifs, d'ordre familial notamment, qui remplissent les dossiers de nos enfants de justice. A ces problèmes si délicats il est dangereux de toucher avec des mains inexpertes; la pudeur morale, surtout chez un être jeune, a droit à d'infinis ménagements, quand bien même il n'en resterait qu'une parcelle. » Aimée Racine. Les enfants traduits en justice. 1935, p. 368.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 7 Januari 1955.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Piret.

Procureur-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten: Mrs Ansiaux, H. Van Leynseele en J. Van Rijn.

Testament. — Handtekening in de zin van art. 970 B.W. — De woorden « Maman » en « Bonne Maman » zijn geen handtekeningen. — Nietigheid van de aldus ondertekende testamenten.

Volgens artikel 970 B.W. is een eigenhandig testament slechts geldig, indien de opsteller ervan door zijn handtekening bewijst, dat de door hem geschreven en gedagtekende beschikkingen de uitdrukking zijn van zijn wil.

De handtekening in de zin van artikel 970 B.W.

is het met de hand geschreven teken, waardoor de erflater gewoonlijk zijn persoonlijkheid aan derden doet kennen.

Het bestreden arrest rechtvaardigt wettelijk zijn beslissing door de woorden « Maman » en « Bonne Maman » niet te beschouwen als geldige handtekeningen van de erflaterster om reden, dat deze woorden, zo zij gebruikelijk gebezigd werden in de betrekkingen van de erflaterster met haar kinderen en kleinkinderen en in verband met de tekst van het testament de persoonlijkheid van de erflaterster openbaren, echter niet de wijze zijn, waarmede bedoelde erflaterster « in een brede kring » bekend stond, dit wil zeggen zich identificeerde ten opzichte van derden.

Gustin cs. t/ Ghineau cs.

Gelet op het bestreden arrest, op 4 December 1952 door het Hof van Beroep te Luik gewezen; Overwegende dat uit de aan het Hof voorgelegde

stukken blijkt dat de door aanleggers ingestelde vordering ertoe strekt van verweersters — dames Albert Ghineau en Gustin Ghineau — de afgifte te bekomen van de bijzondere legaten bestaande uit onroerende goederen door hun grootmoeder, dame Ghineau-Vandenbosch, vermaakt;

Dat gezegde vordering ingesteld is tegen verweersters in hun hoedanigheid van wettelijke erfgenamen van hun moeder, de erflaatster;

Overwegende dat de testamenten, waarop aanleggers hun eis steunen, eigenhandige testamenten zijn, de eerste twee van 7 Augustus 1942 en 20 Maart 1944, met het woord « Maman » getekend, en het derde van 15 September 1948 met het woord « Bonne Maman » getekend;

Overwegende dat de rechter over de grond de vordering van de hand heeft gewezen om reden dat de woorden « Maman » en « Bonne Maman » geen handtekeningen uitmaken naar de zin van artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek;

Over het eerste middel :

Schending van artikelen 970, 1318, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 97 der Grondwet,

doordat, na te hebben vastgesteld dat het wel Irma Vandenbosch, echtgenote Ghineau is die « getekend heeft » met het woord « Maman » haar eigenhandige testamenten van 7 Augustus 1942 en 20 Maart 1944, en met de woorden « Bonne Maman » haar eigenhandig testament van 15 September 1948, testamenten waarbij zij uitsluitend legaten toestond, in de eerste twee aan haar twee dochters, verweersters, en aan haar kleinkinderen, de aanleggers, allen met name aangeduid, en in het derde aan een harer kleinkinderen, na te hebben ook vastgesteld dat deze vermeldingen kunnen volstaan om te beduiden dat de erflaatster de door haar opgestelde tekst definitief goedkeurt en aan de kwestieuze geschriften het kenteken van testamenten te bezorgen, het bestreden arrest gezegde testamenten nietig verklaart « bij gebrek aan voldoende handtekeningen », wat in strijd is met de hierboven vermelde vaststellingen,

om de reden dat « de ondertekening van een testament op ondubbelzinnige wijze, en zonder andere hulpmiddelen, aan eenieder, en namelijk aan de rechters, moet toelaten vast te stellen aan wie de testamentaire beschikkingen moeten toegeschreven worden », en dat « de vermeldingen « Maman » en « Bonne Maman » de bestaander (sic), zomin trouwens als de begiftigden zelve, in de mogelijkheid stellen — zonder behulp van de samenhang — de eenzelve van de ondertekenaar te kennen », alsook om de reden dat « onvolledige of onregelmatige handtekeningen terecht worden gevalideerd, doch slechts wanneer de gebezigde schrijfwijze overeenstemt met de benaming waarmee de overledene in brede kring bekend stond », wat niet het geval zou zijn voor « Maman » of voor « Bonne Maman », behalve met kinderen en kleinkinderen,

dan wanneer de handtekening wettelijk bestaat in elk teken van eigenhandig schrift dat toelaat — ware het door « andere hulpmiddelen », namelijk met « behulp van de samenhang » en zelfs door aan de akte extrinsieke middelen — de wil van zijn steller vast te stellen om de beschikkingen van de akte definitief te bevestigen en alzo aan te duiden dat deze akte zijn persoonlijk werk is, wil welke het arrest ter zake vaststelt, — waaruit volgt dat de handtekeningen wettelijk geldig waren naar de vorm — of dat het in alle geval niet betwist — waaruit volgt dat het niet wettelijk is gemotiveerd —, zonder dat wettelijk ver-

eist wordt dat de handtekening « aan eenieder », alleen en door zichzelf, « zonder andere hulpmiddelen » en « zonder behulp van de samenhang » toelaat onmiddellijk de identiteit van de ondertekenaar te kennen, noch dat « de gebezigde schrijfwijze overeenstemt met de benaming waarmee de overledene in brede kring bekend stond »,

dan wanneer althans in zover het verklaart « dat de woorden Maman en Bonne Maman... de zekerheid niet verschaffen, en alleszins niet het bewijs dat het besproken testament het werk is geweest van de persoon aan wie de consoorten Gustin het toeschrijven », het arrest onzeker laat of het alzo beslist enkel wegens het onwettelijk en hierboven gecritiseerd begrip van de handtekening dat het in rechte heeft weehouden, of omdat het in feite geoordeeld heeft dat de litigieuze handtekeningen ter zake in zulkdanige omstandigheden zich voordeden, dat, zelfs met « hulpmiddelen », namelijk met « behulp van de samenhang », zij niet zouden toelaten met zekerheid de steller ervan te identificeren, onzekerheid welke gelijkstaat met een gebrek aan redenen,

en doordat, om het middel te verwerpen, door de aanleggers in conclusies voorgesteld, waarin ze de bekrachtiging van het vonnis waartegen beroep om de redenen van de eerste rechter aanvroegen, en afgeleid uit het feit dat « men gewoonlijk door aanduiding van de familieverhouding tekent, wanneer men zich tot naaste familie richt » en dat de handtekening « Maman » en « Bonne Maman » de persoonlijkheid van de erflaatster veropenbaarde in testamenten waarin « ze zich tot haar dochters en kleinkinderen richtte », omdat die testamenten slechts hen aanbelangden, het arrest zich er bij bepaalt te verklaren « dat het stelsel door de consoorten Gustin gehuldigd hen nog grotendeels in het ongelijk stelt, vermits in twee der testamenten die zij als kleinkinderen der erflaatster inroepen, deze laatste met het woord « Maman » heeft getekend, hetgeen ongetwijfeld niet de gewone wijze was waaronder zij zich aan haar kleinkinderen openbaarde », aldus het geloof schenkende gehecht aan de testamenten van 7 Augustus 1942 en 20 Maart 1944, getekend « Maman », waarvan het eerste gericht « A mes enfants chéries », beschikkingen inhield ten laste of ten bate van de dochters der erflaatster terzelfdertijd als van haar kleinkinderen, en waarvan het tweede met de woorden « A ma fille Ninny Albert » begon, — verzuimende, daarenboven, het middel te beantwoorden in zover dit laatste inriep dat de erflaatster zich « tot haar dochters en kleinkinderen » had gericht, en het middel niet beantwoordende ingeroepen aangaande het derde testament, van 15 Maart 1948, getekend « Bonne Maman » en houdende uitsluitend een aanvullend legaat van de erflaatster aan haar kleinzoon « Julio », vierde aanlegger;

Over de eerste twee onderdelen :

Overwegende dat, volgens artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek, een eigenhandig testament enkel geldig is wanneer de opsteller ervan door zijn handtekening bewijst dat de door hem beschreven en gedagtekende beschikkingen wel de uitdrukking van zijn wil zijn;

Overwegende dat de handtekening, naar de zin van gezegd artikel, het met de hand geschreven teken is waarbij de erflater gewoonlijk zijn persoonlijkheid aan derden doet kennen;

Overwegende dat het bestreden arrest wettelijk zijn beslissing rechtvaardigt, door de woorden « Maman » en « Bonne Maman » niet te beschouwen als geldige handtekeningen van de erflaatster, om reden dat deze

woorden, indien zij gebruikelijk gebezigd werden in de betrekkingen van de erflaatster met haar kinderen en kleinkinderen, de legatarissen, en, vergeleken met de tekst van het testament, de persoonlijkheid van de erflaatster openbaren, nochtans de wijze niet zijn waarmede gezegde erflaatster «in een brede kring» bekend stond, dit wil zeggen zich identificeerde ten opzichte van derden;

Dat die beschouwingen van het arrest, anderzijds, geen enkele tegenstrijdigheid bevatten;

Dat die twee onderdelen van het middel niet kunnen aangenomen worden;

Over het derde onderdeel :

Overwegende dat het niet dubbelzinnig is te verklaren, zoals het arrest doet, enerzijds, dat de onder de testamenten geschreven woorden «Maman» en «Bonne Maman» bewijzen, met de samenhang vergeleken, dat de testamenten wel het werk zijn van dame Vandenbosch, moeder en grootmoeder van de legatarissen, en anderzijds, dat dezelfde woorden geen handtekeningen naar de zin van artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek uitmaken;

Dat dit onderdeel van het middel feitelijke grondslag mist;

Over het vierde onderdeel :

Overwegende dat, indien de rechter over de grond, vaststellend dat sommige der testamenten getekend waren «Maman» dan wanneer de erflaatster een deel van de legaten aan haar kleinkinderen toekende, daaruit heeft afgeleid dat, zelfs naar het stelsel van de legatarissen, de erflaatster geen geldig testament zou gemaakt hebben, hij in die beschouwingen slechts een overbodige reden heeft vermeld, welke hij overigens als dusdanig heeft aangeduid;

Dat het middel, in zover het het gezegd motief bestrijdt, niet ontvankelijk is;

Over het vijfde onderdeel :

Overwegende dat het Hof van Beroep, door te beslissen dat de door de erflaatster gebezigde woorden «Maman» en «Bonne Maman» geen handtekeningen uitmaakten naar de zin van artikel 970 van het Burgerlijke Wetboek, impliciet alle draagwijdte heeft ontzegd aan het middel getrokken hieruit dat de testamenten enkel legaten aan de kinderen en kleinkinderen van de de cujus toekenden;

Dat daardoor het arrest inderdaad wijst op het bestaan van een nietigheid van vorm welke de testamenten aantast, welke ook de hoedanigheid zij van hun rechthebbenden;

Dat het vijfde onderdeel van het middel, feitelijke grondslag mist;

Over het tweede middel :

Schending van artikelen 1134, 1319, 1320, 1322, 1350 tot 1352 van het Burgerlijk Wetboek, 352, 443, 456 en 470 (deze laatste drie gewijzigd door artikel 22 van het Koninklijk Besluit n° 300 van 30 Maart 1936) en 462 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging;

doordat het bestreden arrest, — dan wanneer de verweerders Angèle Ghineau en Jules Gustin vóór de eerste rechter berust hadden in de vorderingen der aanleggers tot afgifte van hun legaten, geen hoger beroep hadden ingesteld tegen het vonnis dat hen op deze vorderingen veroordeelde, doch daarentegen vóór het Hof van Beroep de bevestiging van dit vonnis aanvroegen, — het vonnis waartegen beroep te niet

doet, voor recht zegt dat de ingeroepen testamenten nietig zijn, en dat dienvolgens de aanleggers niet ontvankelijk zijn in de door hen ingestelde vorderingen tot afgifte van hun legaten, en dit zonder te onderscheiden tussen de verschillende verweerders in verbreking, allen oorspronkelijke verweerders, en de aanleggers tot de kosten van beide aanleggen veroordeelt, aldus schendende de verplichtende kracht van de berusting der verweerders Angèle Ghineau en Jules Gustin in de vordering der aanleggers en in het vonnis dat ze aanvaardden, het gezag van het gewijsde — ten opzichte van deze verweerders — door een vonnis waartegen geen hoger beroep bij de rechters over de grond aanhangig was gemaakt, de overdragende uitwerking van een hoger beroep dat, ingesteld enkel door de echtgenoten Albert Ghineau, de belangen van de andere verweerders bij het Hof van Beroep niet aanhangig maakte, en de bewijskracht der conclusies welke door de echtgenoten Jules Gustin-Angèle Ghineau voor het Hof van Beroep regelmatig genomen werden;

Overwegende dat de vordering door aanleggers ingesteld er toe strekte afgifte van de in de bestreden testamenten begrepen legaten te bekomen ten laste van de nalatenschap van de erflaatster, nalatenschap waartoe de dames Gustin Ghineau en Albert Ghineau als algemene mede-opvolgers geroepen waren;

Dat het inwilligen van gezegde vordering invloed had op het geheel der verrichtingen van vereffening en verdeling van gezegde nalatenschap;

Dat, uit hoofde van de ondeelbaarheid van het geschil, het hoger beroep tegen het vonnis van de eerste rechter aanleggers conclusies had ingewilligd, beroep ingesteld door de echtgenoten Albert Ghineau tegen aanleggers en de echtgenoten Gustin-Ghineau, het gewijsde opnieuw ter sprake bracht, ten opzichte van de consoorten Gustin-Ghineau, die bij het beslechten het geschil belang hadden, alhoewel zij geen hoger beroep hadden ingesteld;

Overwegende, voor het overige, dat de consoorten Gustin-Ghineau slechts hebben willen berusten in de beslissing welke de uitvoering van de legaten ten laste van de hele nalatenschap legde, en niet in een beslissing, die de dame Gustin-Ghineau zou gedwongen hebben ze alleen te dragen;

Dat het middel niet gegrond is;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten, en, daar de voorziening vóór 15 September 1953 betekend is geweest, tot een vergoeding van 150,— frank jegens ieder van de verweersters.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 5 October 1953.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Anciaux Henry de Faveaux.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Overmacht bij overtreding. — Rechtvaardigingsgrond:

Uit het materiële feit, zoals dit omschreven is in artikel 557/4° W.v.S. leidt de wetgever ongetwijfeld het vermoeden van schuld bij de verdachte af; dit vermoeden kan echter worden tenietgedaan door het bewijs van overmacht, d.i. van een van de menselijke wil onafhankelijke gebeurtenis, welke niet kon worden voorzien noch voorkomen en dienvolgens niet verenigbaar is met een aan de verdachte toerekenbare nalatigheid of gebrek aan voorzichtigheid. Overmacht is derhalve een rechtvaardigingsgrond, zowel ten aanzien van niet opzettelijke overtredingen als ten aanzien van andere strafbaar gestelde feiten.

N.V. « L'Assurance Liégeoise » t/ Batis en
N.V. Tramways Unifiés de Liège et Extensions.

Gelet op het bestreden vonnis, de 14e April 1953 gewezen door de Correctionele Rechtbank te Luik, uitspraak doende in hoger beroep;

Overwegende dat bij verklaring afgelegd ter griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Luik op 16 Mei 1953, Meester Depoitier, pleitbezorger voor en namens de naamloze vennootschap « L'Assurance Liégeoise » afstand heeft gedaan van de op 16 April 1953 ingestelde voorziening, zonder te laten blijken van een bijzondere machtiging; dat de afstand van de voorziening derhalve niet ontvankelijk is;

I. Voor zoveel de voorziening gericht is tegen het Openbaar Ministerie :

Overwegende dat, aangezien aanlegger niet veroordeeld is geweest tot de kosten, zijn voorziening niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang;

II. Voor zoveel de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen over de vordering van aanlegster, als burgerlijke partij tegen Batis Alexandre, en tegen de naamloze vennootschap « Tramways Unifiés de Liège et Extensions », burgerlijk verantwoordelijke partij :

Over het enig middel : schending van artikelen 97 van de Grondwet, 557-4° van het Strafwetboek, doordat het bestreden vonnis ten gunste van de beklagde het bestaan van een ongeval aanneemt, dan wanneer ter zake van overtredingen, het enkele feit van het bestaan van een bij de wet strafbaar gesteld materieel feit volstaat om tot veroordeling van de beklagde te leiden, en doordat althans, het vonnis een verkeerde toepassing heeft gemaakt van het toevalsbegrip, door als onvoorzienbaar te beschouwen een gebeurtenis die alleszins voorzienbaar was :

Overwegende dat het bestreden vonnis er op wijst dat de door Batis bestuurde trolleybus een steen deed opspringen die terechtkwam in de ramen van een inrichting en dat dit feit klaarblijkelijk onvrijwillig was gebeurd; dat het vonnis op feitelijke gronden, welke het nader omschrijft, laat gelden dat het aanwezig zijn van toeval behoort aangenomen te worden;

Overwegende, ongetwijfeld, dat de wet uit de materialiteit van het bij artikel 557-4° van het Strafwetboek strafbaar gestelde feit het vermoeden van de fout bij de beklagde afleidt;

Overwegende evenwel dat dit vermoeden mag te niet gedaan worden door het bewijs van het toeval of van de overmacht, zijnde deze een van de menselijke wil onafhankelijke gebeurtenis welke deze wil niet heeft kunnen voorzien noch voorkomen en welke dienvolgens niet verenigbaar is met een aan de beklagde te wijten nalatigheid of gebrek aan voorzorg; dat overmacht mitsdien een grond van rechtvaardiging uitmaakt, zowel ten aanzien van niet intentionele overtredingen als ten aanzien van de andere inbreuken;

Dat het eerste onderdeel van het middel naar recht faalt;

Overwegende dat de rechter uit de door hem souverain vastgestelde feitelijke elementen wettelijk het bestaan heeft vermogen af te leiden van het toeval of van de overmacht; dat het tweede onderdeel van het middel feitelijke grondslag mist;

Overwegende dat de voorziening vóór 15 September 1953 is betekend geweest;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en tot de vergoeding van 150 fr. jegens verweerders.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 20 April 1955.

Voorzitter : M. Bareel.

Raadsheren : M.M. Liard en Ernst de Brunswyck.

O. M. : M. Verhoeven.

Advocaten : Mrs Maerten (Mechelen) en Wolf (Brussel).

Echtscheiding. — Vordering tot levensonderhoud krachtens art. 301 B.W. na echtscheiding. — Bevoegdheid van de rechter, die over de echtscheiding uitspraak heeft gedaan.

Het geding tot betaling van onderhoudsgeld is een aanvulling van het vonnis van echtscheiding en dient aldus onderworpen te worden aan de rechtbank, die het aan te vullen vonnis heeft gewezen.

L. t/ C.

Gelet op het in regelmatig uitgifte voorgelegd vonnis verleend tussen partijen door de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen dd. 4 October 1954, vonnis dat beroeper heeft veroordeeld een som van 2.000 fr. maandelijks te betalen ten titel van uitkering tot onderhoud op voet van art. 301 B.W.;

Gelet op het beroep regelmatig naar vorm en binnen de wettelijke termijn ingesteld;

Overwegende dat beroeper ten eerste de onbevoegdheid van de eerste Rechter inroept om reden dat de echtscheiding tussen partijen door de Rechtbank van eerste aanleg te Bordeaux (Frankrijk) werd toegelaten;

Overwegende dat het onderhoudsgeld toegestaan ten gunste van de echtgenoot die de echtscheiding bekomt, voor hem een vergoeding uitmaakt van de beroving van het gemeenschappelijk leven, en dus een normaal gevolg is van de echtscheiding;

Overwegende dat het geding tot onderhoudsgeld een aanvulling is van het vonnis van echtscheiding en aldus aan de Rechtbank dient onderworpen die het aan te vullen vonnis heeft verleend; (Beroep Brussel,

16.5.1941, Pas. 1941, II, 61; De Page, Droit civil, T. I, n° 982);

Om deze redenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;
Gezien artikel 24 der wet van 15 Juli 1935 waarvan de beschikking nageleefd werd;

Gehoord in openbare zitting het eensluidend advies van de Heer Verhoeven, Substituut Procureur-generaal;

Ontvangt het beroep;
Verklaart het gegrond;

Doet het vonnis a quo te niet;

Zegt dat de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen onbevoegd was, *ratione loci*, om over het oorspronkelijk geding tot onderhoudsgeld te beslissen;

Veroordeelt beroepene tot al de kosten van eerste aanleg en van hoger beroep.

NOOT : Het bij bovenstaand arrest vernietigde vonnis van de Rechtbank te Mechelen, d.d. 4 October 1954 is verschenen in het R.W. 1954/1955, 615.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 22 December 1954.

Voorzitter : M. Van Hoy.

Raadsheren : M.M. De Walque en Lefebvre.

Advocaat-Generaal : Mr Bohijn.

Advocaten : Mrs Geirlandt en Van Horenbeke.

Strafvordering. — Wijze van instelling van hoger beroep.

De verklaring van hoger beroep moet worden gedaan ter griffie van de Rechtbank, die het vonnis gewezen heeft; de wet kent geen andere wijze en de niet-naleving van art. 203 Sv. heeft het verval van het recht van hoger beroep ten gevolge.

Van art. 203 Sv. kan slechts worden afgeweken in geval van overmacht bvb. indien de griffie gesloten is of aldaar niemand aanwezig is in strijd met de wettelijke voorschriften, of het aanlegger van de verklaring van hoger beroep onmogelijk gemaakt wordt door de onwil of de nalatigheid van de griffier.

Het hoger beroep, dat door de burgerlijke partij is ingesteld bij deurwaardersexploot, na de sluiting der partij betekend aan de hoofdgriffier van de Rechtbank ten zijnen huize, is derhalve niet ontvankelijk.

O. M. en Van den Bossche b.p. t/ Chatelain en cs.

Overwegend dat de burgerlijke partij Van den Bossche tegen het vonnis gewezen op 30.3.1954 door de rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelend in correctionele zaken, beroep aantekende ter griffie van die rechtbank op 10.4.1954;

Overwegend dat niet beweerd wordt dat die griffie op 9.4.54 gesloten was op de uren dat ze volgens de wet moest open zijn;

Overwegend dat de burgerlijke partij Van den Bossche weliswaar op 9.4.1954 bij deurwaardersexploot betekend aan de hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg te Gent, te zijnen huize, na de sluiting der griffie verklaarde beroep aan te tekenen tegen gemeld vonnis;

Overwegend dat de verklaring van aantekening van beroep moet gedaan worden ter griffie van de recht-

bank die het vonnis gewezen heeft; dat deze wijze van aantekening van beroep de enige is die voorzien wordt door de wet en dat de niet naleving van art. 203 van het wetboek van strafvordering het verval met zich sleept van het recht van beroep;

Overwegend dat de burgerlijke partij Van den Bossche beweert dat ze op 9.4.1954 ongesteld was en zich ter griffie aangeboden had nadat deze gesloten was, zonder echter nader te bepalen op welk uur dit geweest is noch te beweren dat die griffie alsdan gesloten was in strijd met de voorschriften der wet;

Overwegende dat van de toepassing van art. 203 W.S.V. slechts kan afgeweken worden in geval van overmacht bijvoorbeeld als de griffie gesloten of verlaten is in strijd met de voorschriften der wet of als de verklaring van aantekening van beroep onmogelijk gemaakt wordt ten gevolge van de onwilligheid of de nalatigheid van de griffier;

Overwegend dat de burgerlijke partij Van den Bossche niet bewijst noch voorhoudt dat ze belet was tijdig ter griffie beroep aan te tekenen om een der redenen hierboven aangehaald;

Overwegend dat het beroep noch tijdig noch regelmatig is;

Om deze redenen :

Rechtdoende op tegenspraak,

Het Hof, alle verdere of strijdige besluiten van de hand wijzende als ongegrond,

Gelet op artikelen 203 en 211 wetboek van strafvordering en 24 der wet van 15 Juni 1935 door de heer voorzitter op deze terechtzitting aangeduid;

Zegt dat het beroep der burgerlijke partij Van den Bossche noch tijdig noch regelmatig is en dientengevolge niet ontvankelijk is.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 20 Januari 1955.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. De Vreese en Noest.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Vermeulen.

Advocaat : Mr Sabbe.

Niet erkend natuurlijk kind. — De moeder heeft geen ouderlijke macht over een dergelijk kind.

Het niet erkend natuurlijk kind heeft geen familie, zodat de moeder dan niet de ouderlijke macht heeft over het kind.

In het onderhavige geval heeft de rechtbank derhalve ten onrechte de moeder ontzet uit de ouderlijke macht over het natuurlijk kind.

V. d. B. t/ O. M.

Gehoord appellante in haar middelen en besluiten en de heer Ely, advocaat-generaal, in zijn advies;

Gezien de stukken, o.m. het vonnis op tegenspraak geveld door de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge, op 12 Juli 1954, in zake ontzetting van de ouderlijke macht;

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en regelmatig werd ingesteld;

Overwegende dat uit het eensluidend afschrift van een akte van geboorte, ingeschreven in de boeken van de burgerlijke stand der stad Brugge, blijkt dat V. Gabriël-Marcel, geboren te Brugge op 5 April 1941, een natuurlijk kind is; dat gezegde akte geen erkenning van dit kind inhoudt; dat geen andere authen-

tieke akte wordt voorgelegd waarin het kind erkend werd;

Overwegende dat het niet erkend natuurlijk kind geen familie heeft; dat de moeder in dergelijk geval de ouderlijke macht niet heeft over het kind (De Page, I, 1^e editie, n° 1174);

Overwegende dienvolgens dat ten onrechte de rechtbank appellante ontzet heeft uit de ouderlijke macht ten aanzien van het minderjarig kind V. Gabriël-Marcel;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

Alle andere besluiten als ongegrond verwerpende,

Verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond; doet derhalve het vonnis a quo te niet en, doende wat de eerst rechter had moeten doen, wijst de vordering van het Openbaar Ministerie af;

Legt de kosten van beide aanleggen ten laste van de Staat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 12 November 1954.

Voorzitter: M. Sury.

Rechters: MM. De Kepper en Deloof.

Advocaten: Mrs R. Donnet, Ch. Boelens en J. Mertens de Wilmars.

Burgemeester. — Tegen een burgemeester ingestelde vordering. Deze had moeten worden ingesteld tegen het openbaar bestuur, waarvan hij het orgaan is. — Niet-ontvankelijkheid.

Als drager van het openbaar gezag is de burgemeester ofwel orgaan van de gemeente ofwel orgaan van de Staat.

Wanneer niet kwaad opzet of zware schuld aan de burgemeester persoonlijk wordt verweten, moet een vordering tot schadevergoeding ingesteld worden tegen het openbaar bestuur, waarvan de burgemeester in de gegeven omstandigheden het orgaan is.

De «burgemeester» in abstracto is geen rechtspersoon en het is niet mogelijk tegen zulke abstractie enige veroordeling uit te spreken.

Deckx en cs. t/ Raes en Burgemeester van Antwerpen.

Overwegende dat de eis strekt tot vergoeding der schade, veroorzaakt in volgende omstandigheden. Eerste aanlegger reed per moto op 30 Maart 1953 te 2 u. 's nachts op de steenweg van de Luchtbal naar Ekeren; op de duo-zitting was tweede aanlegger gezeten. Derde aanlegger volgde op enige afstand met zijn eigen moto. Op zeker ogenblik botste de moto van eerste aanlegger op een ledig vat, toebehorende aan eerste verweerder die ter plaatse herstellingswerken uitvoerde; de tweede moto botste op de eerste en beiden vielen ten gronde, tweede aanlegger en derde aanlegger werden gewond;

Overwegende dat blijkens de stukken van de bundel een zeker aantal vaten verspreid lagen op de steenweg;

Overwegende dat de ledige vaten blijkens de elementen der zaak opgestapeld werden door aangestelden

van verweerder Raes, buiten de eigenlijke baan in daarnaast liggende weiden;

Overweende dat er niet kon uitgemaakt worden wie de ledige vaten van de weiden op de steenweg had gerold; dat geen enkel element er op wijst dat zulks zou te wijten zijn aan het personeel van eerste verweerder;

Overwegende dat, met het opstapelen der vaten zoals hoger beschreven eerste verweerder een in zulke gevallen, normale handelwijze heeft toegepast en dat hem geen verantwoordelijkheid uit dien hoofde kan ten laste gelegd worden;

Overwegende dat in de mate, waarin de eis gesteund is op een gebrek van de zaak (1384 al. 1 B.W.) namelijk het feit dat de vaten zich op de rijweg bevonden, dient opgemerkt te worden dat, zelfs wanneer men dit feit als een gebrek van de zaak beschouwt, verweerder Raes geen verantwoordelijkheid treft, vermits bezeugen is dat enige uren vóór het ongeval de vaten in de weide, naast de baan gelegen » langs de kant rechtstonden », hetgeen een gebrekkige opstapeling uitsluit, en dat het onbekenden waren — vermoedelijk soldaten — die ze verplaatst hebben; dat het optreden van deze onbekenden voor eerste verweerder het geval van heirkracht uitmaakt, die hem van zijn verantwoordelijkheid in hoedanigheid van bewaker ontlast;

Overwegende dat tweede verweerder de ontvankelijkheid betwist van de tegen hem geformuleerde eis;

Overwegende dat aanleggers hun eis richten niet tot de fysieke persoon in concreto, die op het ogenblik der feiten burgemeester der stad Antwerpen was, maar wel tot de «Heer Burgemeester» in abstracto, als vertegenwoordigende het openbaar gezag en in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn ambt.

Overwegende dat de burgemeester als drager van het openbaar gezag, enkel kan beschouwd worden onder één dezer twee aspecten: orgaan van de Staat of orgaan van de gemeente;

Overwegende dat bij ontstentenis van enige aantijging van een «dolus» of een zware fout in hoofde van de burgemeester als concreet persoon, de eis moet gericht worden tegen het openbaar bestuur van het werk de burgemeester in de gegeven omstandigheden, het orgaan is;

Overwegende echter dat dit openbaar bestuur, dat een rechtspersoon is en voor wiens rekening tweede verweerder handelde, niet in zake werd geroepen;

Overwegende dat het abstracte begrip «burgemeester» geen rechtspersoonlijkheid bezit en dat het niet mogelijk is tegen zulke abstractie enige veroordeling uit te spreken;

Overwegende dat de eis tegen tweede verweerder gericht dan ook als niet ontvankelijk voorkomt;

Om deze redenen :

De rechtbank, na erover beraadslaagd te hebben, alle andere en strijdige besluiten verwerpende;

Recht doende op tegenspraak;

Verklaart de eis gericht tegen eerste verweerder Raes ontvankelijk doch niet gegrond;

Verklaart de eis gericht tegen tweede verweerder niet ontvankelijk;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten van het geding.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

CORRECTIONELE RECHTBANK TE MECHELEN

2e Kamer. — 26 Maart 1955.

Voorzitter : M. Janssens.

O. M. : M. Lebeer.

Advocaten : Mrs Ooms, Maerten en Langohr.

**Onrechtmatige daad. — Vergoeding wegens arbeids-
onbekwaamheid. — Levensduurtabellen Dillaerts. —
Lucratieve overlevingsduur.**

*De tabellen, gevoegd bij het K.B. van 21 September
1926, zijn verouderd en beantwoorden niet meer aan
de tegenwoordige toestand van de bevolking. Der-
halve moeten de levensduurtabellen Dillaerts wor-
den toegepast om de overlevingsduur van het slacht-
offer te berekenen.*

*Alleen de « lucratieve » overlevingsduur kan ech-
ter aanleiding geven tot schadevergoeding wegens
arbeidsonbekwaamheid.*

*Bij de kapitalisatie dient de rentevoet van 4,5 %
te worden toegepast.*

O. M., N. M. B. S. en Baeten t/ Asselberghs.

.....
Aangezien de Burgerlijke Partij Baeten, bij de
berekening van het gevorderde bedrag, rekening houdt
met een overlevingsduur van 41 jaar, dit volgens de
sterftetabellen Dillaerts;

Dat betichte daarentegen verwijst naar de tabellen
gevoegd bij het Koninklijk Besluit van 21.9.1926, die
deze levensduur op 32 jaar bepalen;

Aangezien deze laatste tabellen, ontegensprekelijk
verouderd voorkomen en niet meer beantwoorden aan
van de huidige bevolkingstoestand;

Dat derhalve de vermoedelijke overlevingsduur mag
worden vastgesteld op 41 jaar;

Aangezien echter alleen de lucratieve overlevings-
aanleiding kan geven tot vergoedingen wegens werk-
onbekwaamheid; dat terzake deze laatste dient vast-
gesteld op 37 jaar, zijnde de tijd dat het slachtoffer
nog vermoedelijk tegen loon had kunnen werken daar
hij, als arbeider in dienst van de N.M.B.S., op de
ouderdom van 65 jaar op pensioen zou gesteld zijn;

Aangezien aan 4,5 % dit een kapitalisatiecoëfficiënt
geeft van 17.8622;

Aangezien derhalve de schade wegens de gedeelte-
lijke blijvende werkonbekwaamheid van 20 % be-
draagt : $3032,33 \times 17,8622 = 54.164,08$ fr.;

.....
NOOT : Zie het artikel « De levensduurtabellen Dil-
laerts », getekend Jan Ronse, R.W. 1952/1953, 1635.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

CORRECTIONELE RECHTBANK TE GENT

7e Kamer. — 8 Februari 1955.

Voorzitter : M. Maes.

O. M. : M. Deweer.

Advocaat : Mr Roger Nijs (Brussel).

**Leurhandel. — Begrip « leurhandel ». — Niet specifiek
voor verkoop bestemd lokaal.**

*Door de nauwkeurige omschrijving in artikel 2 van
het K.B. d.d. 28 November 1939 van wat hij als
leurhandel beschouwt heeft de wetgever willen doen
blijken dat hij de term « leurhandel » totaal heeft
willen afscheiden van het begrip « daden van koop-
handel », zoals dit is bepaald in artikel 2, Wetboek
van Koophandel.*

*Een danszaal, die is gehuurd voor een korte ver-
koopperiode (twee dagen) kan niet worden aan-
gezien als specifiek voor verkopen bestemd.*

W. t/ O. M.

Telastlegging :

Op de openbare markt en meer bepaald op een
plaats toegankelijk voor het publiek en niet specifiek
bestemd om gebruikt te worden voor de verkoop of
voor verkoopaanbiedingen, leurhandel uitgeoefend te
hebben zonder voorafgaandelijk de toelating bekomen
te hebben van de Minister van Economische Zaken en
Middenstand;

.....
Overwegende dat uit het vooronderzoek en de ver-
handelingen ter terechtzitting is gebleken, dat het feit
hierboven omschreven ten genoegen van recht be-
wezen is;

Overwegende dat de verdachte verkeerdelijk rede-
neert in zijn besluiten wanneer hij voorhoudt dat de
leurhandel slechts bestaat, wanneer twee voorwaarden
verenigd zijn : de handel (herhaling van daden van
koophandel) en het leuren (mobiliteit) zodat de
alleenstaande daad van verkopen in één bepaalde zaal
niet strafbaar zou zijn op grond van het K.B.
28.11.1939;

dat hij verder voorhoudt dat hij, door het feit van
het in huur nemen van de zaal « Crystal Palace »
aan deze zaal de bestemming van verkoopzaal gaf;

Overwegende nochtans dat de wetgever, door de
nauwkeurige omschrijving in het art. 2 van het voor-
meld K.B. van wat hij als leurhandel beschouwt, heeft
willen laten uitschijnen dat hij de term « leurhandel »
totaal heeft willen afscheiden van het begrip « daden
van koophandel » zoals bepaald wordt in het art. 2
van het Handelswetboek;

Overwegende dat er « leurhandel » bestaat wanneer
er verkoop of te koop aangeboden wordt in de voor-
waarden bepaald in het art. 2 van het K.B. van
28.11.1939; dat die voorwaarden, namelijk :

1) verkopen of te koop aanbieden; 2) aan de ver-
bruikers (zijnde het individu dat zich waren of goe-
deren aanschafte voor eigen gebruik; 3) van waren,
goederen en gelijk welke voorwerpen; 4) op plaatsen
door de wet bepaald (art. 2/2° en 3° van het K.B.)
ter zake verenigd zijn;

Overwegende dat het begrip « openbare weg » in
zijn ruimste betekenis dient te worden opgevat en dat
namelijk de plaatsen waartoe het publiek vrije toe-
gang heeft of zich gemakkelijk toegang kan verschaf-
fen als dusdanig dienen te worden aanzien;

Overwegende dat ter zake de danszaal « Crystal
Palace » vrij toegankelijk was voor het publiek en
dit laatste trouwens uitgenodigd werd;

Overwegende dat deze danszaal niet als specifiek bestemd voor verkopen dient aangezien; dat de verdachte trouwens slechts gedurende een zeer korte periode (2 dagen) zijn activiteit in die zaal uitoefende; dat deze zaal ook voor andere doeleinden wordt gebruikt zoals voor banketten, dansfeesten, enz.; dat de loutere huur van deze zaal voor de kortstondige verkoopperiode zijner waren de bestemming ervan niet wijzigd;

Overwegende dat anderzijds het inzicht van bestendigheid totaal ontbreekt. gebrek dat juist een kenmerkende eigenschap is van de leurhandel;

Overwegende dat de bedoelingen van de wetgever zijn geweest dit karakter van mobiliteit uit te schakelen, daar hierin juist de oorsprong van de gevaren schuilen, waarvan sprake in het verslag aan de Koning bij het K.B. n° 81 van 13 Januari 1935;

Overwegende dat de activiteit waarvoor tegen de verdachte werd geverbaliseerd, ongetwijfeld een daad van leurhandel zoals omschreven en bepaald door het K.B. van 28.11.1939, uitmaakt; dat hij voor eigen rekening handelde en dienvolgens onderworpen is aan de voorafgaande toelating van het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand;

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak, Veroordeelt...

NOOT : Het O.M. en de verdachte hebben tegen bovenstaand vonnis hoger beroep ingesteld.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

1e Kamer. — 8 Februari 1955.

Voorzitter : M. Blauwaert.
Rechters : M.M. Maes en Nierinckx.
Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mr De Brabander loco Baetens.

Wisselrecht. — Abstract karakter der verbintenis van de acceptant tegenover de derde houder te goeder trouw.

De verbintenis van de acceptant tegenover een derde houder van de wissel te goeder trouw is een abstracte verbintenis, zodat die houder niet verplicht is het bestaan van het fonds te bewijzen.

N.V. Westerling Insurance Cy t/ Willockx.

Overwegende dat de vordering strekt tot de betaling : 1°) van 24.585 fr. als saldo van een door beide verweerders geaccepteerde wissel, 2°) van de kosten van inning en van protest, belopende 312 fr., en 3°) van de kosten van betekening van de afstand van een deel van het loon van verweerders, belopende 260 fr., samen 25.257 fr.;

Overwegende dat de verbintenis van de acceptanten ten overstaan van de derde drager van goede trouw, een abstracte verbintenis uitmaakt zodat die drager niet gehouden is het bestaan van de provisie te bewijzen;

Overwegende dat verweerders trouwens niet betwisten dat de trekker van de wissel werkelijk het bedrag van de wissel ter beschikking van verweerders heeft gesteld, al mochten verweerders dit bedrag onmiddellijk overgemaakt hebben aan zekere V. S., die de som listig zou opgestreken hebben;

Overwegende dat verweerders eiseres niet kunnen

aansprakelijk maken voor het feit dat zij ten onrechte hun vertrouwen aan voornoemde persoon hebben geschonken;

dat verweerders tegen die persoon de verhalen dienen uit te oefenen waarover zij kunnen beschikken;

Om deze redenen :

De Rechtbank, makende melding dat artikel 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 Juni 1935 nageleefd werden,

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond, enz.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

2e Kamer. — 22 Februari 1955.

Voorzitter : M. Meersseman.
Referendaris : M. Cosaert.
Advocaten : Mrs Mayeur en De Grijsse.

Onrechtmatige daad. — Verplaatsing van een stilstaand voertuig krachtens art. 60 Algemeen Wegenverkeersreglement. — Aansprakelijkheid van de overheid en van het op haar last gehandeld hebbende garagebedrijf voor de ontstane schade. — Grove fout niet vereist.

Indien de wetgever bij art. 60 Algemeen Wegenverkeersreglement aan de overheid toelaat de verplaatsing van een stilstaand voertuig te bevelen op risico van de bestuurder, betekent dit niet dat op een foutieve wijze van die bevoegdheid gebruik mag worden gemaakt.

De overheid is tot vergoeding der schade verplicht, zo zij de genomen maatregel tot beveiliging van het verkeer onbehoorlijk heeft uitgevoerd en daardoor de schade is veroorzaakt.

Indien de verplaatsing is geschied door een garagebedrijf krachtens een overeenkomst van aanneming met de overheid, is ook dat bedrijf tot schadevergoeding verplicht naast de overheid, zodat de benadeelde de keuze heeft rechtstreeks tegen bedoeld bedrijf op te treden.

Voor het bestaan van de verantwoordelijkheid is geen grove fout vereist, doch elke nalatigheid of onvoorzichtigheid verplicht tot schadevergoeding (art. 1383 B.W.).

Doutreligne t/ N.V. Garage Moderne.

Overwegende dat verweerster op 25 Februari 1954 op verzoek van de Politie te Kortrijk het voertuig van eiser gedepaneerd heeft, daar het geplaatst was in een straat « parkeren verboden »; dat dit depaneren schade aan het voertuig als gevolg had;

Overwegende dat eiser, vervolgd op grond van artikelen 5 en 60 der Wegcode, bij eindvonnis van 29 October 1954 werd vrijgesproken; dat verweerster thans door eiser verantwoordelijk wordt gesteld voor de schade krachtens art. 1382 vlg. B.W.; dat verweerster geen enkele fout tegen eiser inroept;

Overwegende dat verweerster verwijst naar art. 60 1° der Wegcode, daar de bevoegde agent bij afwezigheid van de eigenaar van een autovoertuig, van ambtswege er in kan voorzien dit voertuig te verplaatsen op de kosten en gevaar van de bestuurder; dat de schade dus, moet gedragen worden door eiser;

Overwegende dat de bevoegde agenten, bijgevolg de agenten der gemeentelijke politie, de macht hebben de verplaatsing te bevelen van voertuigen die stilstaan buiten de plaatsen speciaal daartoe aangewezen, zelfs indien het stilstaan of stationneren van die voer-

tuigen geen overtreding van het verkeersreglement daarstelt;

dat het stilstaan enz. van een voertuig, zelfs daar waar zulks toegelaten is, het verkeer kan hinderen of dreigen te hinderen; dat art. 60, 1° aan de agenten de absolute bevoegdheid verleent om zulks te beoordeelen (Verbr. 20.10.1936; R.A.G.R. 1937, n° 2479); dat de opportuniteit van deze maatregel ontsnapt aan het beoordelingsrecht van de Rechtbanken en ook van de particulieren;

Overwegende dat, indien de wetgever de verplaatsing toelaat ook op risico van de bestuurder, dit niet beduidt dat er op een foutieve wijze gebruik mag gemaakt worden van dit recht; dat de overheid tot vergoeding der schade verplicht is, zo zij de genomen maatregel tot beveiliging van het verkeer op slechte wijze uitgevoerd heeft en daardoor de schade veroorzaakt werd (De Page, T. II, 1064bis; Hof van Beroep Brussel, 9 Juni 1937, Rev. Ass. Resp. 1938, 2734)!

Overwegende dat verweerster inderdaad niet verantwoordelijk zou zijn indien zij handelde krachtens een wettelijk voorschrift of ingevolge een bevel van de wettelijke overheid, op voorwaarde dat zij werkelijk over geen vrij initiatief meer zou beschikt hebben of over geen enkele vrijheid van keus bij het uitvoeren van haar opdracht; dat zij inderdaad niet beweert en evenmin bewijst niet zelf de wijze van uitvoering bepaald te hebben (De Page, T. II, n° 1059);

dat verweerster daarenboven eerder krachtens een aannemingscontract met de openbare overheid, dan ingevolge een opeisingsbevel blijkt te zijn opgetreden, waardoor hare verantwoordelijkheid tegenover de benadeelde ongetwijfeld blijft bestaan, en samenvalt met deze van het Openbaar Bestuur, zodat eiser de keus heeft rechtstreeks tegen verweerster op te treden (idem n° 1086);

Overwegende dat om de verantwoordelijkheid te kunnen weerhouden geen zware fout vereist is, maar dat elke nalatigheid of onvoorzichtigheid verplicht tot schadevergoeding (art. 1383 B.W.) dat verweerster niet kan ontkennen niet gehandeld te hebben volgens de regels der kunst; dat het voertuig beschadigd werd doordat verweerster de « Citroën », die geen chassis heeft, door middel van een ketting, vastgemaakt rond de schokbreker, heeft opgetrokken en versleept, zodat het voorgedeelte samengetrokken werd, de dragers losgerukt, de slijkweerders geplooid en de motorkop verwrongen werd, zodat de aangestelde van verweerster bekende dat de schade wel veroorzaakt werd door het depanneren;

Overwegende dat verweerster de gevorderde schade niet betwist;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend; Veroordeelt verweerster om aan eiser te betalen de som van 5.150 fr., met de compensatoire rente vanaf 25 Februari 1954 tot aan de daging en van dan af de rechterlijke rente;

Verwijst verweerster tot de kosten van het geding. Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tengestaande elke voorziening en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

1e Kanton. — 6 April 1955.

Rechter : M. Horion.

Advocaten : Mrs J. Leclef en Tielemans.

Familie recht. — Verplichting om bij te dragen in het levensonderhoud van schoondochter en kleinkind.

Bij verzuim van de echtgenoot en vader om aan zijn onderhoudsverplichtingen jegens zijn vrouw en kind te voldoen, kan zijn echtgenote een bijdrage in het onderhoud van haarzelve en van het kind vorderen van haar schoonouders, grootouders van het kind.

Geen samenvoeging van die verplichting van de schoonouders, grootouders van het kind, met die van de echtgenoot en vader.

Van den Eynde t/ Van Aarle cs.

Overwegende dat eiseres lastens verweerders, haar schoonouders, een onderhoudsgeld vordert voor haar en haar kind, van 1.500 fr. per maand;

Overwegende dat er tussen eiseres en haar echtgenoot, zoon van verweerders, een geding in echtscheiding hangende is en dat bij bevel van de Heer Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg, zetelende in kortgeding, in dato 15 November 1954, de echtgenoot van eiseres veroordeeld werd om aan zijn vrouw een onderhoudsgeld te betalen van 1.000 fr. per maand voor haar en voor het kind uit de echt van partijen gesproten;

Overwegende dat uit de elementen der zaak blijkt dat de echtgenoot van eiseres sinds Januari 1955 aan de ten zijnen laste gelegde veroordeling niet heeft voldaan en tot heden een achterstel verschuldigd is van 3.000 fr.;

Dat verder blijkt dat genoemde echtgenoot niet alleen weerspanning was bij een patroon, waar hij een loon van 1.500 fr. per week verdiende, en dat hij dit werk zonder reden liet staan om zich zagezegd te associëren met zijn moeder in haar confiserie-uitbating;

Dat in die omstandigheden, gezien het verzuim van de echtgenoot en vader, eiseres gerechtigd is zich tot haar schoonouders, grootouders van het kind, te richten opdat deze het hunne zouden bijdragen in het onderhoud van haar zelve en van het kind (zie Verbr. 13.2.1947, Pas. 1947, 1, 52 en Rev. Crit. de Jur. belge 1950, blz. 169, en vlg. met noot van Prof. Dabin);

Overwegende dat, alhoewel de verplichting op beide verweerders berust, terzake rekening dient gehouden met het feit dat verweerders gescheiden zijn van tafel en bed, dat zij elk een confiseriezaak uitbaken; dat, klaarblijkelijk, eiseres huidig geding niet zou hebben ingespannen indien haar man het onderhoudsgeld betaalde waartoe hij werd veroordeeld, vermits zij geen enkel element aanhaalt waaruit zou blijken dat het haar lastens haar man toegekende onderhoudsgeld ontoereikend is; dat de echtgenoot van eiseres aan de ten zijnen laste gelegde veroordeling tracht te ontkomen en hierin tot heden gelukt is door zich als venoot zijner moeder, tweede verweerster, te laten doorgaan zulks met de toestemming van deze laatste;

Dat het in billijkheid dan ook past de vordering van eiseres slechts in te willigen tegenover tweede verweerster;

Overwegende dat vermits de echtgenoot van eiseres tot heden een achterstel verschuldigd is van 3.000 fr. het past tweede verweerster te veroordelen tot betaling van een onderhoudsgeld van 1.500 fr. per maand

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

gedurende zes maanden, vanaf 1 April 1955, en van 1.000 fr. per maand nadien;

Overwegende echter dat deze veroordeling lastens tweede verweerster geen dubbel gebruik kan uitmaken met deze die geveld werd lastens de echtgenoot van eiseres, dat beide veroordelingen niet kunnen gecumuleerd worden en de betalingen die de echtgenoot van eiseres, zoon van tweede verweerster, zou doen, in mindering dienen te komen van diegenen die tweede verweerster zou moeten doen;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter voornoemd, rechtdoende tegenprekelijk;

Verklaren de vordering van eiseres ontvankelijk tegenover beide verweerders maar slechts gegrond tegenover tweede verweerster;

Veroordelen tweede verweerster om aan eiseres te betalen ten titel van onderhoudsgeld de som van 1.500 fr. per maand vanaf 1 April 1955, en gedurende zes maanden, en vanaf 1.000 fr. per maand nadien;

Wijzen eiseres af tegenover eerste verweerder en van het overige harer vordering tegenover tweede verweerster;

Zeggen nochtans dat de ten laste van tweede verweerster gelegde veroordeling niet zal gecumuleerd worden met deze die geveld werd lastens de echtgenoot van eisers bij bevel van 15 November 1954 van de Heer Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg zetelende in kortgeding, en dat alle betalingen, zelfs gedeeltelijke, door deze echtgenoot gedaan, in mindering zullen komen van de bedragen door tweede verweerster verschuldigd;

Veroordelen tweede verweerster tot de kosten van het geding;

Verklaren het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, spijt elke voorziening en zonder borgstelling.

Franse werken gewijd aan de Conseil d'Etat en het Frans administratief recht te bestuderen en het was dan ook ten zeerste wenselijk dat zij in een beknopt werkje al het essentiële zouden kunnen vinden om hen vertrouwd te maken met de inrichting en de werkwijze van de Conseil d'Etat. Dergelijk boekje werd nu ter hunner beschikking gesteld door twee magistraten van de Conseil d'Etat zelf, raadsheer M. Letourneur en auditeur J. Méric.

De ondervoorzitter van dit administratief rechtscollege, René Cassin, schreef voor het werk een voorrede, waarin hij in enkele bladzijden een merkwaardig overzicht geeft van het belang der werkzaamheden van de Franse Raad van State, zowel als medewerker van de wetgevende macht als in hoedanigheid van administratieve rechter.

Het werkje zelf is buitengewoon levendig geschreven en het is een waar genot er kennis van te nemen; tot zelfs de saaie vraagstukken van bevoegdheid worden op een werkelijk boeiende wijze voorgesteld.

De auteurs geven eerst een vrij uitvoerige historische inleiding over het ontstaan van de Conseil d'Etat, geboren uit de « curia regis » der Middeleeuwen en stilaan vervormd in de 17de en 18de eeuw, tot er onder het Keizerrijk door Napoleon een nieuwe Conseil d'Etat werd opgericht, die doorheen heel de moderne Franse geschiedenis een rol van het allergrootste gewicht zal spelen.

Die Conseil d'Etat heeft zich weten te handhaven doorheen de verschillende politieke regimes die Frankrijk in de 19de eeuw heeft gekend; hij heeft zich met een uitzonderlijke soepelheid weten aan te passen aan de sociale en politieke behoeften; hij heeft zich weten te ontwikkelen tot een volledig onafhankelijk rechtsprekend lichaam; hij heeft een merkwaardige rechtspraak voortgebracht, die één van de meest interessante elementen is uit de algemene rechtsevolutie van deze tijd en hij heeft, dank zij een strenge selectie, een korps van hoogstaande juristen weten samen te brengen dat een van de essentiële peilers is van de Franse Staat.

Zijn rechtspraak vormt de basis van de reeks rechtsgeleerde werken der wereldberoemde school van het Frans administratief recht. Dit alles wordt zake-lijk in herinnering gebracht door de auteurs, die dan verder een glasheldere uiteenzetting geven van de samenstelling van de Conseil d'Etat, de aanwerving van zijn leden, zijn menigvuldige bevoegdheden en zijn werkwijze. Vooral de uiteenzetting van de verschillende verhalen die bij de Conseil d'Etat mogelijk zijn, zal de Belgische lezers ten zeerste belang inboezemen.

In de beknopte ruimte, waarover zij beschikten, hebben de auteurs natuurlijk slechts een summier overzicht kunnen geven van de zo rijke en genuanceerde jurisprudentie van de Conseil d'Etat. Zij beperkten zich tot een paar voorbeelden, namelijk de zeer belangrijke jurisprudentie over de staatsaansprakelijkheid en deze betreffende de termijn voor het indienen van het verhaal in betwiste zaken. Het zijn twee gebieden waarop de Franse Raad van State een zeer vooruitstrevende en durvende rechtspraak aan de dag heeft gebracht. Een voorbeeld van conclusies van de regerings-commissaris, gevolgd door het uitgesproken arrest, doet de manier van werken onmiddellijk aanvoelen.

Over de procedure-aangelegenheden schreven de auteurs een afzonderlijk kapittel. Het is alles eenvoudig en duidelijk en een zeer ingewikkelde stof wordt hier tot haar eenvoudigste elementen herleid.

Misschien is het wel te betreuren dat de schrijvers niet enkele van de bijzonderste arresten, die bepalend geweest zijn voor de evolutie van de rechtspraak,

BIBLIOGRAPHIE

M. LETOURNEUR - J. MERIC : Conseil d'Etat et Juridictions Administratives — Paris, 1955. — A. Collin, 204 p.

Niets is meer waar dan de opmerking die door de schrijvers van dit voortreffelijk boekje wordt gemaakt, in de inleiding ervan, dat de Franse Conseil d'Etat, waarvan de rechtspraak met de grootste belangstelling gevolgd wordt door vele juristen in heel de wereld, voor het groot publiek een enigszins verre en mysterieuze instelling blijft, « quelque peu endormie dans sa sérénité ». Dit is ook het geval voor vele van onze Belgische juristen die wel enkele begrippen hebben over de organisatie en de werkwijze van de Conseil d'Etat, doch wier kennis van de activiteit van dit uiterst belangrijk rechtsprekend college uitermate vaag en onnaauwkeurig blijft.

De stichting van de Belgische Raad van State, door de wet van 1946, heeft hierin wel enige verandering gebracht, daar al wie zich, in de praktijk, voor een bepaald geval tot de Raad van State heeft te wenden, vanzelfsprekend gaat speuren naar wat het groot Frans administratief rechtscollege, met zijn jarenlange en zo hoogstaande traditie, in een gelijkaardig geval heeft beslist. Niettegenstaande het verschil van wetgeving en van jurisprudentie, is er toch in de arresten van de Franse Raad van State een geweldige rijkdom bedolven, waarvan ook in ons land nuttig gebruik kan gemaakt worden.

Meestal komen onze juristen er niet toe de grote

hebben vermeld en het belang ervan hebben onderlijnd. Zij verwijzen daarvoor naar de meer uitgebreide leerboeken over het Frans administratief recht.

Het boekje is des te belangrijker omdat de grondige hervorming, welke in 1953 in de Franse administratieve rechtspraak werd ingevoerd, in de tekst uitvoerig wordt besproken. Tengevolge van overbelasting der rollen van de Conseil d'Etat heeft de regering, steunende op een volmachtwet, de vroegere interdepartementale « conseils de préfecture » gelast met de rechtspraak in eerste aanleg van een groot aantal gevallen die vroeger rechtstreeks aan de Conseil d'Etat werden onderworpen. Het zijn de nieuw ingerichte « juridictions administratives », die van nu af een zeer belangrijke rol in de Franse administratieve rechtspraak te vervullen hebben. Daar deze « juridictions administratives » veel dichter bij de maatschappelijke werkelijkheid zullen staan, verwacht men van hun rechtspraak een nog hogere rechtsbescherming van de burger tegen elke soort machtsoverschrijding of onrechtmatig handelen van het bestuur.

Niet het minst belangrijk in dit boekje is het laatste hoofdstuk, waarin de schrijvers « les expériences étrangères » behandelen, in de eerste plaats de toestand zoals hij in België bestaat sedert de oprichting van de Raad van State en verder deze in Italië, Nederland en Duitsland.

In hun besluit onderlijnen de auteurs met klem dat verre van af te wijken van het democratisch staatsbestel, zoals soms wel eens beweerd wordt, de Conseil d'Etat, als administratief lichaam zonder verantwoordelijkheid vóór de gekozenen van de natie, integendeel in sterke mate het democratisch regime toegelaten heeft zich te handhaven. De Conseil d'Etat is hierin de trouwe en betrouwbare medewerker gebleven van het parlement. De publieke opinie in Frankrijk is trouwens in de hoogste mate gunstig gestemd ten opzichte van de Conseil d'Etat en de burgers voelen in dit administratief rechtscollege de veiligste bescherming tegen alle mogelijke administratieve willekeur. De aanwerving van zijn leden is uitsluitend gesteund op hoge verstandelijke hoedanigheden; enkel de verdiensten gelden als criterium. Door zijn onafhankelijkheid, zijn voorzichtigheid en zijn doorzicht heeft de Conseil d'Etat zowel het vertrouwen van de overheid als van de onderdanen weten te winnen en de Conseil d'Etat heeft ook getoond de nodige moed te bezitten om zich volledig aan te passen aan de diepere hervormingen welke zich thans in het maatschappelijk leven voordoen.

Al wie ten minste het essentiële wil weten over deze merkwaardige Franse instelling, zou dit boekje moeten lezen.

René Victor.

BALIELEVEN

BIJEENKOMST DER STAFHOUDERS VAN BELGIE OP 26 MAART 1955

De zitting wordt geopend te 10 u., te Brussel, in de Zittingszaal van de Raad der Orde, onder het voorzitterschap van Mr Charles Van Reepinghen, Stafhouder van de Balie van Brussel, in tegenwoordigheid van de HH. Stafhouders L. Frédéricq (Gent), Van Berckel (Luik), Van der Donckt (Antwerpen), Colmant (Bergen), Thomas (Charleroi), Van Tyghem (Kortrijk), Dewulf (Brugge), Héger (Namen), J. Paris (Doornik), Nobels (Mechelen), E. Charpentier (Hoei), Calozet (Aarlen), Bayot (Nijvel), De Schrijver (Dendermonde), J. Chot (Dinant), Fr. Maris (Hasselt), De Bisschop (Oudenaarde), Mrs Jean The-

venet en Maurice Sand, oud-stafhouders van de Brusselse Balie. Mrs Jacques Delepeire en Jean Dal, leden van de Raad der Orde van de Balie te Brussel, vervullen achtereenvolgens de functie van secretaris.

De heer Stafhouder Van Reepinghen, na de aanweziging welkom te hebben geheten, doet de bedoeling van deze samenkomst kennen. Het komt als gepast voor dat van tijd tot tijd de principiële kwesties en de actuele problemen die de uitoefening van het beroep van advocaat aanbelangen, het voorwerp zouden uitmaken van een uitwisseling van gedachten tussen de hoofden der Orden van het land. Uit de confrontatie der meningen kan aldus een eenheid van leer ontstaan, die van aard is om het prestige der Orde te verheffen. Indien nieuwe gebruiken dienen gecodificeerd te worden, is het wenselijk dat zij zouden gemeen zijn aan alle Balies van het land, die er om bekommerd zijn het beroep aan te passen aan de evolutie van onze tijd, met volledige eerbiediging van zijn voorrechten en zijn tradities.

Het behoort nochtans dat de beslissingen die in de loop van tegenwoordige bijeenkomst zullen getroffen worden, wanneer zij van de ene kant de oriëntering aanduiden die de vergadering gepast acht te nemen, van de andere kant volledig de Raden der Orde vrij laten wat betreft de beraadslagingen welke zij zullen geroepen zij zijn te nemen betreffende alle onderwerpen die binnen hun bevoegdheid vallen.

* * *

I. Aanwezigheid van de advocaten op de vergaderingen van de beheerraden en van de algemene vergaderingen der handelsvennootschappen.

De Heer Stafhouder der Balie te Brussel deelt mede dat in de schoot van deze Balie, deze vraag onderworpen werd aan de studie van de Commissie voor Onderzoek omtrent de beroepshervormingen. Deze laatste oriënteert zich naar een meer verdraagzame opvatting. Tegenwoordig, behalve ingeval hij aandeelhouder is van de vennootschap, mag de advocaat de algemene vergaderingen niet bijwonen zonder toelating van de Stafhouder. Deze toelating is eveneens noodzakelijk voor het lid van de Balie dat, buiten zijn cabinet, geroepen is om de beheerraad van een vennootschap waarvan hij de raadsman is, met zijn advies bij te staan.

De Heer Stafhouder Van Reepinghen legt de nadruk op het feit dat de Balie gehouden is, zich met de vereiste voorzichtigheid aan te passen aan de hedendaagse economische noodwendigheden, en zij de plicht heeft aanwezig te zijn daar waar haar sociale zending haar roept. Evenwel is de tussenkomst van de advocaat slechts denkbaar wanneer zij verenigbaar is met de kiesheid en de waardigheid die zijn ambt kenmerken. Indien het moest blijken dat de advocaat aan een van deze essentiële vereisten zou te kort komen, zouden de hoofden der Orde verplicht zijn sancties te treffen.

Mr Thomas, stafhouder van de Balie te Charleroi, en Mr Colman, stafhouder van de Balie te Mons, doen opmerken dat, indien de toestand van de advocaat in hogervermelde vormen van tussenkomst soms kies kan zijn, er over 't algemeen weinig misbruiken te betreuren vallen.

Voor Mr Frédéricq, stafhouder van de Balie te Gent, is elke tussenkomst een afzonderlijk geval, dat door het Hoofd van de Orde dient opgelost, rekening gehouden met de sfeer waarin de algemene vergadering plaats zal hebben en met de bezadigdheid van de advocaat die wenst er aan deel te nemen. Het is wel te verstaan dat de advocaat die de fictieve hoedanig-

heid van aandeelhouder zou inroepen zich zou blootstellen aan de strengste sancties.

De voorzichtigheid dringt zich op, volgens Mr Van Berckel, stafhouder van de Balie te Luik. Daar de algemene vergadering van een handelsvennootschap zich soms afspeelt in een woelige atmosfeer, kan zulks aanleiding geven tot heftige wrijvingen tussen meerderheid en minderheid. De advocaat loopt gevaar gemengd te worden in besprekingen die totaal vreemd zijn aan alle sereniteit, zeer ten nadele van zijn prestige en zijn waardigheid. Evenals Mr Frédéricq, stafhouder van Gent, is de heer stafhouder der Balie te Luik de mening toegedaan dat de voorafgaandelijke toelating van het Hoofd der Orde steeds vereist is.

Mr Héger, stafhouder van de Balie te Namen, haalt het voorbeeld aan van een advocaat die de toelating bekomt om de vergadering van een beheerraad bij te wonen, die gehouden is het bedrag van een onteigeningsvergoeding te bespreken: zijn aanwezigheid kan daar zeer nuttig zijn.

Na er over beraadslaagd te hebben, stelt de vergadering zich eenstemmig akkoord omtrent de overweging dat de rol van de advocaat oneindig meer doeltreffend is wanneer hij aanwezig is op de vergadering van de beheerraad, waar het hem mogelijk is onmiddellijk raad te geven, beslissingen te nemen en een conflict op te lossen.

Na een uitwisseling van gedachten, neemt de vergadering volgende regels aan:

- 1° De advocaat mag de vergaderingen van de beheerraden bijwonen van de vennootschappen waarvan hij de raadsman is.
- 2° Indien de advocaat de raadsman is van een beheerder, mag hij, indien hij daartoe regelmatig uitgenodigd is, de vergaderingen van de beheerraad bijwonen, mits voorafgaandelijke toelating van het Hoofd der Orde, dat over de gepastheid er van zal oordelen.
- 3° De advocaat, regelmatig aandeelhouder, mag een algemene vergadering bijwonen om er zijn persoonlijke belangen te verdedigen.
- 4° De advocaat raadsman van de vennootschap, mag ze bijwonen mits voorafgaandelijke toelating van het Hoofd der Orde.
- 5° Deze toelating mag eveneens verleend worden aan de advocaat, raadsman van een aandeelhouder, mits de dubbele voorwaarde dat zijn aanwezigheid op de vergadering door de sociale organen worde toegelaten en dat de advocaat van de vennootschap er ook op aanwezig zij.

* * *

II. Voorwaarden van het voortbrengen van correspondentie tussen advocaten en regeling der meningsverschillen die desgevallend kunnen oprijzen tussen twee stafhouders ter gelegenheid van deze regeling.

De heer stafhouder van de Balie van Brussel herinnert er aan dat deze kwestie het voorwerp heeft uitgemaakt van een debat, tijdens de samenkomst der stafhouders van het land, op 15 Mei 1954, onder het voorzitterschap van zijn voorganger Mr Maurice Sand.

Te dien opzichte werden volgende essentiële principes weerhouden:

- 1° De briefwisselingen tussen advocaten zijn en blijven bekleed met het vertrouwelijk karakter.
- 2° Hun voortbrenging in rechte wordt slechts uitzonderlijk toegestaan, en met voorafgaandelijke toe-

stemming van het Hoofd der Orde, dat soeverein oordeelt.

- 3° De vermeldingen « niet-vertrouwelijk » of « officieel » veranderen niets aan dit strikt karakter. Zelfs de medeondertekening door de cliënt, die slechts een uitvlucht kan zijn, beperkt het appreciatievermogen van het Hoofd der Orde niet.
- 4° Ontsnappen enkel aan het vertrouwelijk karakter de verbintenissen, de overeenkomsten of de toestemmingen vastgesteld in de briefwisseling tussen advocaten, indien deze gehandeld hebben als mandatarissen van hun cliënten.

En dan nog behoort het aan het Hoofd der Orde over de gepastheid van het voortbrengen van zulke briefwisseling te oordelen.

De vergadering hernieuwt haar eensgezinde instemming met deze fundamentele regels.

Conflicten van jurisdictie kunnen tussen stafhouders oprijzen. Verscheidene gevallen zijn door de vergadering in overweging genomen:

1. De correspondentie werd gewisseld tussen twee advocaten behorende tot verschillende balies en het voortbrengen wordt gevraagd in eerste aanleg.
2. De correspondentie werd gewisseld tussen 2 advocaten behorende tot verschillende balies en het voortbrengen wordt gevraagd in graad van beroep.
3. De correspondentie werd gewisseld tussen 2 advocaten behorende tot verschillende balies en over het voortbrengen der correspondentie in beroep ontstaat betwisting ten gevolge van een incident ter zitting.
4. In de loop van een geding komt er een verandering van raadsman voor. Welk zal in deze eventualiteit de bevoegde stafhouder zijn?

De vergadering heeft met eenparigheid de jurisdictie *ratione loci* van de Hoofden der Orde als volgt geregeld:

1. Indien het voortbrengen in eerste aanleg gevraagd wordt, is het ondergeschikt aan het akkoord van de stafhouder en desgevallend van de stafhouders van dewelke de advocaten die de betwiste correspondentie gewisseld hebben, afhangen. In geval van meningsverschil, zal het vertrouwelijk karakter van de briefwisseling gelden.
2. Deze regel van bevoegdheid blijft van kracht indien het voortbrengen in graad van beroep gevraagd wordt.
3. Indien, in graad van beroep, naar aanleiding van een incident ter zitting, de vraag van de voortbrenging voor de eerste maal opgeworpen wordt, zal zij uitsluitend onder de jurisdictie vallen van de stafhouder van beroep.
4. Indien er verandering is van raadsman, in de loop van een geding, zal het advies dat reeds gegeven werd door de stafhouder van de balie waartoe de vorige advocaat behoorde, bindend zijn voor de stafhouder waarvan de opvolgende advocaat afhangt.

* * *

III. Disciplinaire betegeling inzake speciale tegenverzekering.

De heer stafhouder Van Reepinghen geeft een uitzetting van de economie der beslissing die genomen werd door de Raad der Orde van de Balie te Brussel op 27 Oktober 1953, die luidt als volgt:

1. Het is een advocaat toegelaten door de verzekeraar der burgerlijke verantwoordelijkheid gelast te worden met de verdediging van zijn verzekerde, waar-

van de burgerlijke verantwoordelijkheid in het gedrang gebracht is of slechts besproken wordt; de advocaat zal, in dit geval, de raadsman zijn van de verzekeraar, en zal de persoonlijke patrimoniale belangen van deze laatste verdedigen en, door samenhang, ook de persoonlijke belangen van de verzekerde.

De advocaat die met deze gemeenschappelijke verdediging gelast wordt zal nochtans blijk moeten geven van een bijzondere omzichtigheid en voorzichtigheid voor het geval er een — zelfs eventuele — tegenstrijdigheid van belangen zou oprijzen tussen de verzekeraar en de verzekerde, en hij zal er zorg moeten voor dragen dat in geen geval zijn tussenkomst als raadsman van de verzekeraar de volledige vrijheid van verdediging van de verzekerde zou verminderen.

2. Het is, in dezelfde omstandigheden, een advocaat geoorloofd door een verzekeraar die de verdediging in rechte verzekert (bijzondere tegen-verzekering) gelast te worden met de verdediging van de verzekerde wanneer deze bijzondere tegen-verzekering aangegaan werd terzelfder tijd of bij samenhang met een verzekeringscontract van de burgerlijke of contractuele verantwoordelijkheid van de verzekerde.
3. Er bestaat geen enkele reden om een advocaat het verbod op te leggen de belangen te verdedigen van een persoon die met een derde een contract van bijzondere tegen-verzekering zou afgesloten hebben, of een contract van verdediging in rechte, voor zover de advocaat vreemd blijft aan dit contract en aan de uitvoering ervan, in zoverre hij, wat betreft de leiding van het proces, slechts onderrichtingen van zijn cliënt ontvangt, en zijn staat van ereloon en onkosten door deze laatste geregeld worde.
4. Het is een advocaat niet toegelaten zich op vraag van de verzekeraar te gelasten met de verdediging van de belangen van een persoon die een contract van bijzondere tegen-verzekering of van verdediging in rechte heeft afgesloten met bedoelde verzekeraar, wanneer dit contract onafhankelijk is van elk ander dat de persoonlijke patrimoniale verantwoordelijkheid van de verzekeraar kan in het gedrang brengen, noch van deze verzekeraar de richtlijnen te ontvangen betreffende de leiding van het proces of de regeling van zijn ereloon.

Dit verbod moet absoluut zijn, zelfs wanneer het verzekeringscontract aan de verzekerde vrije keuze van raadsman zou gelaten hebben, en zelfs wanneer de verzekerde door onachtzaamheid of onverschilligheid zou nagelaten hebben deze keuze uit te oefenen; a fortiori moet het zo zijn indien de vrijheid van keuze van de verzekerde beperkt is, nl. door opportuniteitsoverwegingen, door in achtnaam van woonplaats of van plaatsvervangende.

De HH. stafhouders van de balies van Luik, Gent, Antwerpen en Nijvel sluiten zich persoonlijk aan bij de regels die uitgevaardigd zijn door de balie van Brussel, maar doen opmerken dat hun Raden der Orde tot nog toe niet over dit voorwerp hebben beslist.

De vergadering, in haar geheel, is van oordeel dat het advies van de Raad der Orde te Brussel gepast is en een oplossing voorstelt, die de onafhankelijkheid van de advocaat vrijwaart.

* * *

IV. *Verplichting voor de advocaat om over één enkel kabinet te beschikken, en vestiging van dit laatste.*

1° De heer stafhouder der Balie te Brussel maakt

gewag van een incident dat hem onlangs werd vóórgelegd: een advocaat ingeschreven in een andere balie had zekere confraters in zijn kabinet te Brussel samengeroepen. Zijn naam bevond zich, met vermelding van zijn beroep, in het Jaarboek der Telefonen van Brussel-stad. Deze praktijk die strijdig is met het Decreet van 1810, laat soms erge misbruiken toe: advocaten die hun herinschrijving op de Tabel der Orde waartoe zij oorspronkelijk behoorden niet meer kunnen bekomen, doen zich inschrijven op de Tabel van een andere balie en dit gedaan zijnde, vestigen ze zich opnieuw in hun stad van herkomst, en ontzenuwen zodoende de uitwerkselen van de maatregel die te hunnen opzichte getroffen werd.

De Vergadering herbevestigt eenstemmig het traditioneel principe dat ieder advocaat slechts één kabinet mag hebben en dat dit moet gevestigd zijn in het territoriaal rechtsgebied van de balie waartoe hij behoort.

2° Mr Jean Thevenet, oud-stafhouder van Brussel, vestigt de aandacht van de vergadering op een nieuw aspect van het probleem dat gesproken is uit de associaties van advocaten. Sommige geassocieerde advocaten doen hun plaat hechten aan de plaats van hun privaat verblijf, en geven in het jaarboek hun privaat telefoon-nummer op met de melding van hun beroep, zij ontvangen ten hunnen huize sommige cliënten en beschikken aldus effectief over 2 kabinetten. Mr Thevenet is de mening toegedaan dat zulke praktijk strafbaar is. Hij wordt goedgekeurd door de Heer stafhouder van de Balie te Mons, die te kennen geeft dat de Raad der Orde van Mons een beslissing heeft genomen om zulke handelwijze af te keuren.

De Vergadering verenigt zich eenparig met de zienswijze van hen die aldus hun mening te kennen gaven, en komt bijgevolg tot de beslissing dat het lid van de balie dat deel uitmaakt van een associatie van advocaten geen ander kabinet mag hebben dan ter zetel van deze associatie en dat het hem verboden is elders dan op deze zetel, een plaat met de vermelding van zijn hoedamigheid van advocaat te doen aanhechten.

* * *

V. *Betrekkingen der disciplinaire overheden met het Verbond der Belgische advocaten.*

De heer Stafhouder van de Balie te Brussel onderlijnt het nut der initiatieven en der werkzaamheden van het Verbond en verheugt zich over de uitstekende betrekkingen die werden aangeknoopt tussen haar leiders en de stafhouders van het land. Hij drukt de wens uit dat niets deze betrekkingen zou komen storen. Er dient echter volgens hem zorg voor gedragen dat het Verbond, dat een officieus en vrij organisme is, zich niet in de plaats zou stellen van de gevestigde beroepsverhuden op de gebieden die aan zijn bevoegdheid ontsnappen.

De vergadering keurt eenparig deze stelling goed. Mr Chot, stafhouder der Balie van Dinant, doet opmerken dat op zeker ogenblik de parlementaire werken gewijd aan het onderzoek van het ontwerp tot hervorming van het statuut van het beroep van advocaat belemmerd werden, onder voorwendsel dat de bevoegde Commissie zeker verslag dat zij desbetreffend van het Verbond verwachtte, niet bekwam. Dit incident onthult een betreurenswaardige verwarring tussen respectievelijke acties van het Verbond en van de Balies. Dat de wetgever, die naar goeddunken inlichtingen mag inwinnen, het Verbond raadpleegt omtrent sommige moeilijkheden die eigen zijn aan de inrichting van het beroep, daartegen bestaat voorzeker geen enkel bezwaar. Hij zou echter, in de eerste plaats, het advies moeten inwinnen van de regel-

matige beroepsautoriteiten, die alleen in de mogelijkheid verkeren de wens uit te drukken van de Balies die hem verkozen hebben.

Mr Maurice Sand, oud-stafhouder der Balie te Brussel, stelt de vraag te weten op welke wijze het, praktisch, zou behoren deze zienswijze, die door de vergadering eenparig wordt goedgekeurd, te doen door-dringen.

Na een uitwisseling van meningen waarin achter-eenvolgens tussenkomen de Heer stafhouder der Balie van Dinant en Mr Charpentier, stafhouder der Balie te Hoei, wordt er besloten dat een wens, waarvan de redactie wordt toevertrouwd aan de Heer stafhouder der Balie van Brussel, en die trouwens geen enkele tegenspraak zal verwekken, te dien einde door de Vergadering zal gericht worden tot de Heer Minister van Justitie.

In de loop van de bespreking die tot deze beslissing leidt, wordt in herinnering gebracht, op initiatief van de Heer stafhouder der Balie van Mons, dat het Verbond onderworpen is aan het gezag der stafhouders van het land, ieder voor wat zijn bevoegdheid betreft, en, ter gelegenheid van een tussenkomen van Mr Van der Donckt, stafhouder der Balie van Antwerpen, dat het Verbond der advocaten niet bevoegd is om zich in te laten met de vraagstukken van disciplinaire aard die, volgens art. 23 en 24 van het Decreet van 1810, uitsluitend onder de bevoegdheid vallen van de verkozen Raden der Orde.

Het vraagstuk betreffende de weerslag van de aansluitingen «en bloc» op het aantal stemmen waarover de belanghebbende stafhouders zullen beschikken bij de besprekingen van het Verbond wordt voorlopig voorbehouden, daar de vergadering trouwens vaststelt dat de draagwijdte van dergelijke beslissingen tot nog toe niet werd vastgesteld.

* * *

VI. Tuchtraden in beroep.

Indien het waar is, doet de Heer stafhouder der Balie van Brussel opmerken, dat het Verbond niet bevoegd is om zich in te laten met de individuele problemen van disciplinaire aard, moet men dan niet aannemen dat het «a fortiori» inbreuk maakt op de prerogatieven van de tuchtraden van het land wanneer het, zonder deze Raden voorafgaandelijk te hebben geraadpleegd, structuurshervormingen voorstelt, die betrekking hebben op de inrichting en de uitoefening van de tucht?

Het is op grond van deze overwegingen dat Mr Maurice Sand, alsdan stafhouder der Balie te Brussel, vorig jaar ter kennis bracht van de Heer Minister van Justitie, dat zijn Raad gekant was tegen de wens die destijds uitgebracht werd door het Verbond der advocaten betreffende de oprichting van tuchtraden in beroep.

1° De Heer stafhouder der Balie van Brussel licht de vergadering in omtrent de werkelijke draagwijdte van het besluit desaangaande getroffen op 30 November 1954 door de Raad te Brussel. Deze heeft het ontwerp niet definitief veroordeeld. Maar, inziende welke gevaren het deed ontstaan — advocaten onderworpen q.q. aan de tucht der ingestelde beroepsautoriteiten, zullen gehouden zijn de beslissingen die door deze autoriteiten op disciplinair gebied getroffen worden, te hervormen — heeft hij de mening uitgebracht dat het geraadzaam zou zijn zich «hic et nunc» tevreden te stellen met een minder verregaande hervorming: tussenkomen, in de loop der debatten van disciplinaire aard die gebracht worden vóór de thans op dit gebied bevoegde Hoven van Beroep, van afgevaardigden aangeduid door de Raden waarvan de

beslissingen zouden aangevallen worden, met dien verstande dat deze afgevaardigden zich niet zouden gedragen als burgerlijke partijen die enkel het doel zouden hebben de definitieve veroordeling van de betichten te bekomen, doch dat zij enkel tot opdracht zouden hebben de magistraten in te lichten over de werkelijke draagwijdte en de gebiedende noodzakelijkheid van de regels der deontologie op welk gebied zij ook ter sprake zouden komen.

De Heer stafhouder der Balie van Antwerpen herinnert er aan dat zijn Raad dit besluit ongunstig heeft onthaald. Hij meent echter dat deze houding zou kunnen te wijten zijn aan een misverstand omtrent de werkelijke draagwijdte van de fragmentaire hervorming die aldus door de Balie van Brussel wordt voorgesteld. Hij zal opnieuw de Raad der Orde raadplegen, en hem de gepaste ophelderingen verschaffen. Hij zou echter momenteel nog niet het akkoord van zijn balie kunnen beloven over het besluit van Brussel, dat alle andere stafhouders integendeel goedkeuren, na een volledige en overtuigende interventie van de Heer stafhouder van Gent.

2° De eenparige vergadering brengt het advies uit dat de debatten vóór de disciplinaire overheid die geroepen wordt om uitspraak te doen in graad van beroep, in principe met gesloten deuren zouden gehouden worden. Er wordt voorbehoud gemaakt omtrent de vraag te weten of het past te voorzien dat de vervolgde advocaat de openbaarheid der debatten zal mogen vragen, en of het Parket-Generaal over dezelfde mogelijkheid zal beschikken.

De heer stafhouder Van Reepinghen dankt de Stafhouders die door hun aanwezigheid en door hun verlichte raad de vergadering in de mogelijkheid hebben gesteld een vruchtbare en doeltreffende uitwisseling van gedachten te hebben.

De Heer stafhouder Frédéricq, in naam van de Conferentie van Stafhouders, dankt de Heer stafhouder Van Reepinghen deze bijeenkomst zo degelijk voorbereid te hebben en haar werkzaamheden zo voortreffelijk te hebben geleid.

De zitting wordt geheven om 13 uur 15.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 Mei - 1 Juni 1955)

I. STAATS- EN ADMINISTRATIEF RECHT.

1. *Ministerie van Economische Zaken.* — *Begroting.* — De wet van 18 April 1955 (Stbl. 4 Mei 1955, 2.747) stelt de begroting vast van het Ministerie van Economische Zaken voor het dienstjaar 1955.

2. *Internationale Overeenkomsten.* — De wet van 16 April 1955 (Stbl. 5 Mei 1955, 2.786) keurt de volgende internationale akten goed:

a) het protocol tot wijziging en aanvulling van het verdrag, ondertekend op 17 Maart 1948 te Brussel, tussen België, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigde Koninkrijk van Brittannië en Noord-Ierland;

b) het protocol n° II betreffende de strijdkrachten van de West-Europese Unie;

c) het protocol n° III betreffende het toezicht op de bewapening;

d) het protocol n° IV betreffende het agentschap van de West-Europese Unie voor het toezicht op de bewapening.

Deze overeenkomsten werden ondertekend te Parijs op 23 October 1954.

3. *Volksgezondheid. — Bouw van middel-grote woningen.* — Het K.B. van 15 April 1955 (Stbl. 5 Mei 1955, 2.808) stelt de uitvoeringsmodaliteiten vast van de wet van 8 Maart 1954 tot bevordering van de bouw, de aankoop en de verbouwing van middel-grote woningen.

4. *Internationale Overeenkomst.* — In het Stbl. van 6 Mei 1955 (2.834) verscheen het akkoord tussen België en Nederland, in zake de grensoverschrijding van de Belgische en Nederlandse zeelieden op vertoon van een monsterboekje. Dit akkoord werd afgesloten door wisseling van brieven gedagtekend Brussel, 29 Juli 1954 en 13 Januari 1955.

5. *Justitie.* — Het K.B. van 30 Maart 1955 (Stbl. 6 Mei 1955, 2.842) wijzigt het K.B. van 15 Januari 1928 tot vaststelling van het aantal en de duur van de gewone terechtzittingen van sommige vredegerichten en politierechtbanken, alsmede van de dagen en uren waarop de griffies van die gerechten toegankelijk zijn.

6. *Rijksstation voor landbouwkundig onderzoek.* — Het K.B. van 22 April 1955 (Stbl. 7 Mei 1955, 2.868) wijzigt het K.B. van 15 October 1951, houdende organiek reglement van de Rijksstations voor landbouwkundig onderzoek.

7. *Justitie.* — Het M.B. van 3 Mei 1955 (Stbl. 7 Mei 1955, 2.872) wijzigt het M.B. van 7 Juli 1953, houdende geldelijk statuut van de secretarissen, adjunct-secretarissen en adjunct-secretarissen titulair van de parketten bij de Hoven en Rechtbanken.

8. *Begroting.* — De wet van 21 Maart 1955 (Stbl. 9-10 Mei 1955, 2.918) stelt de begroting van ontvangsten en uitgaven voor orde voor het dienstjaar 1955 vast.

9. *Rijkspersoneel.* — Het K.B. van 23 Maart 1955 (Stbl. 9-10 Mei 1955, 2.942) wijzigt het K.B. van 16 Maart 1940 betreffende het verlof van het Rijkspersoneel.

10. *Onderwijs. — Nationaal Studiefonds.* — Bij K.B. van 25 Maart 1955 (Stbl. 9-10 Mei 1955, 2.952) wordt het voordeel der wet van 19 Maart 1954, houdende instelling van een Nationaal Studiefonds, uitgebreid tot sommige categorieën van kandidaten die de Belgische nationaliteit niet bezitten en die hun studiën in België voortzetten, alsook tot sommige categorieën van Belgische kandidaten die hun studiën in het buitenland voortzetten.

11. *Ministerie van Verkeerswezen. — Begroting.* — De wet van 14 April 1955 (Stbl. 11 Mei 1955, 2.975) stelt de begroting vast van het Ministerie van Verkeerswezen voor het dienstjaar 1955.

12. *Landbouw.* — Het M.B. van 1 Mei 1955 (Stbl. 11 Mei 1955, 3.000) stelt het bedrag der premiën vast toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen.

13. *Landbouw. — Riviervisserij.* — Het K.B. van 30 April 1955 (Stbl. 12 Mei 1955, 3.022) wijzigt het K.B. van 13 December 1954 op de riviervisserij.

14. *Financiën.* — De wet van 7 April 1955 (Stbl. 12 Mei 1955, 3.022) stelt de begroting vast van de buitengewone ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1954.

15. *Landsverdediging.* — Het K.B. van 9 Mei 1955 (Stbl. 12 Mei 1955, 3.048) wijzigt het K.B. van 9 April 1954 tot algemene organisatie van het Ministerie van Landsverdediging, vaststelling van de bevoegdheden der hoofden van diensttakken en der inspecteurs-generaal en machtiging van de Minister van Landsverdediging om een gedeelte van zijn bevoegdheden over te dragen, gewijzigd bij het K.B. van 1 Maart 1955.

16. *Herziening van kiezerslijsten.* — In het Stbl. van 12 Mei 1955 (3.057) verschenen onderrichtingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken aan de provinciegouverneurs betreffende de herziening der kiezerslijsten.

17. *Landbouw.* — Het K.B. van 28 April 1955 (Stbl. 13 Mei 1955, 3.086) wijzigt het K.B. van 12 Maart 1952 betreffende de maatregelen te nemen om het inbrengen en het verspreiden van de San-José schildluis te voorkomen.

18. *Financiën.* — De wet van 7 April 1955 (Stbl. 13 Mei 1955, 3.087) stelt de begroting vast van buitengewone ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1955.

19. *Landbouw.* — Bij M.B. van 20 April 1955 (Stbl. 13 Mei 1955, 3.110) wordt de land- en tuinbouwtelling op 15 Mei 1955 voorgeschreven.

20. *Landbouw.* — Het M.B. van 31 Maart 1955 (Stbl. 14 Mei 1955, 3.136) stelt de rassenlijst vast van de land- en tuinbouwsoorten die aan de keuring van de nationale dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten kunnen onderworpen worden.

21. *Openbare Werken. — Erkenning van aannemers.* — Het K.B. van 4 Mei 1955 (Stbl. 16-17 Mei 1955, 3.250) wijzigt het Regentsbesluit van 27 Maart 1947 houdende toepassingsmaatregelen inzake erkenning der aannemers.

22. *Diensten van de Eerste Minister. — Wedden van personeel.* — De wet van 10 Mei 1955 (Stbl. 20-21 Mei 1955, 3.362) regelt de mobiliteit der wedden van de door de Staat bezoldigde personen en der rust- en overlevingspensioenen.

23. *Ministerie van Verkeerswezen. — Begroting.* — De wet van 14 April 1955 (Stbl. 20-21 Mei 1955, 3.363) stelt de begroting vast van het Ministerie van Verkeerswezen voor het dienstjaar 1954.

24. *Internationale Overeenkomst.* — De wet van 23 April 1955 (Stbl. 22 Mei 1955, 3.402) keurt de overeenkomst tussen België en Finland tot voorkoming van dubbele belastingen en tot regeling van sommige andere vraagstukken inzake belastingen op de inkomsten en op het vermogen, ondertekend te Helsinki op 11 Februari 1954, goed.

25. *Verkeerswezen.* — Het K.B. van 29 April 1955 (Stbl. 23-24 Mei 1955, 3.429) wijzigt het K.B. van 10 September 1936 tot codificatie van de postwetgeving in binnenlandse dienst en het Regentsbesluit van 10 December 1948, waarbij wijzigingen worden gebracht aan de posttarieven van de geadresseerde drukwerken.

26. *Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw.* — De wet van 13 April 1955, 3.448) stelt de begroting vast van het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw voor het dienstjaar 1954.

27. *Ministerie van Landsverdediging. — Begroting.* — Bij de wet van 13 Mei 1955 (Stbl. 26 Mei 1955,

3.480) wordt de begroting van het Ministerie van Landsverdediging voor het dienstjaar 1955 vastgesteld.

28. *Internationale Overeenkomst.* — De wet van 23 April 1955 (Stbl. 27 Mei 1955, 3.512) keurt het statuut goed van de Intergouvernementele Commissie voor de Europese Migratie, ondertekend te Venetië op 19 October 1953.

29. *Landbouw.* — Het K.B. van 12 Mei 1955 (Stbl. 30 - 31 Mei - 1 Juni 1955, 3.580) wijzigt het K.B. van 13 December 1954 betreffende de provinciale visserij-commissies en het centraal comité van het visserij-fonds.

II. BURGERLIJK RECHT.

30. *Erfpachten.* — Bij de wet van 14 Mei 1955 (Stbl. 18 Mei 1955, 3.294) worden de pachtprizen bedongen bij overeenkomsten van erfpacht en opstal, afgesloten vóór 1 Augustus 1939, met ingang van de eerste verval dag, volgend op het van kracht worden van de wet, verhoogd.

Ingeval van niet-betaling van de verhoging, die verschilt naargelang het tijdstip waarop de overeenkomsten werden afgesloten, kan de erfpachter of de opstaller van zijn recht vervallen worden verklaard.

De vordering tot verval is echter slechts ontvanke-lijk voor zover zij betekend werd aan de houders van zakelijke rechten, waarvan de titel in de daartoe bestemde registers werd overgeschreven.

Een dertigjarige staat van het onroerend goed, alsmede de exploten van betekening worden aan het origineel van de dagvaarding gehecht.

Derden, die een zakelijk recht, gevestigd door de erfpachter of de opstaller voor de duur van zijn genot of voor een duur die verder reikt dan het eventueel verval, hebben verworven, kunnen dit verval voorkomen door, ter ontlasting van de erfpachter of de opstaller de verhoging van de pachtprijs te betalen.

Het verval doet geen afbreuk aan de rechten op schadevergoeding van de houders van zakelijke rechten tegen de erfpachter of opstaller, die ze gevestigd heeft.

III. ARBEIDSRECHT en MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON.

31. *Bijdragen voor aanvullend verlof.* — *Steenkolenmijnen.* — Het K.B. van 5 April 1955 (Stbl. 6 Mei 1955, 2.837) wijzigt de bijdrage voor het aanvullend verlof van de werklieden die in de ondergrond van de steenkolenmijnen werken.

32. *Bureau's voor arbeidsbemiddeling.* — Het M.B. van 23 April 1955 (Stbl. 13 Mei 1955, 3.115) stelt de modaliteiten en voorwaarden vast tot uitvoering van het K.B. van 10 April 1955 betreffende de exploitatie van de bureau's voor arbeidsbemiddeling tegen betaling.

33. *Gezinsverlofgeld.* — Het K.B. van 10 Mei 1955 (Stbl. van 15 Mei 1955, 3.192) stelt de voorwaarden en modaliteiten vast tot toekenning van gezinsverlofgeld in 1955.

IV. FISCAAL RECHT.

34. *Met het zegel gelijkgestelde taxes.* — Het K.B. van 14 Mei 1955 (Stbl. 20 - 21 Mei 1955, 3.387) wijzigt de algemene verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes.

H. Boonen.

MEDEDELINGEN

VLAAMS RECHTSGENOOTSCAP TE LEUVEN

Het Vlaams Rechtsgenootschap te Leuven zond aan zijn leden de hieronderstaande uitnodiging.

Het lijdt geen twijfel dat de belegde vergadering de grootste belangstelling zal wekken.

* * *

Waarde Heer en geacht Medelid,

Het bestuur van het Vlaams Rechtsgenootschap te Leuven (vereniging van de Vlaamse oud-studenten van de Rechtsfaculteit te Leuven) heeft de eer U uit te nodigen tot de algemeene vergadering, die zal worden gehouden te Leuven, onder voorzitterschap van de heer R. Bohyn, advocaat-generaal bij het Hof van Beroep te Gent, op Zondag 3 Juli a.s., te 10 u. 30, in haar Gerechtszaal (ingang langs het Pauscollege). Op de dagorde staat: « Het ontstaan en de toepassing van de Wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken ». Zullen de bespreking inleiden de heren oud-minister H. Marck en senator J. L. Custers.

Nadien zal er gelegenheid zijn om samen te lunchen, in een restaurant van het centrum van de stad. De prijs bedraagt (dienst inbegrepen, zonder drank) de som van 125 frank. Het bestuur zou het ten eerste op prijs stellen de inschrijvingen in de eerstvolgende dagen te mogen ontvangen, uiterlijk op 20 Juni a.s., door storting op de postrekening 1328.33 van het Vlaams Rechtsgenootschap te Leuven.

De tekst van de prae-adviezen zal verschijnen in het « Jaarboek 1955 », waarover kortelings nadere inlichtingen zullen worden verstrekt.

Aanvaard, waarde Heer en geacht Medelid, de harte-lijke groeten van

Het Bestuur.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie : n° 5 - Mei 1955.
Wetgeving.

Tijdschrift van de Vrederechters : n° 5 - Mei 1955.
Julien Mary, La portée de l'article 9 de la loi du 12 juin 1816. — G. Goethals, De draagwijdte van artikel 9 van de wet van 12 Juni 1816. — Verslag van de groep Nijvel en de groep Brussel. — Raymond Verlaïne, Perspectives de réorganisation judiciaire. — Jurisprudence.

Advocatenblad : n° 5 - 15 Mei 1955.
Mr F. Doeleman, West-Europese Unie; Mr D. Giltay, Veth, Een nieuw advocatenreglement in Frankrijk. — Mr J. F. van Deinse, Op de verkeerde weg. — Mr W. H. B. Overbosch, Nogmaals Pro Deo en pensioen, met naschrift Mr B. W. F. Paauwe. — Mr T. Bout, Schade, beschadiging en waardevermindering. — Mr L. van Heijningen, Een ongewenst geschenk.

Arbitrale Rechtspraak : n° 413 - Mei 1955.
Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad : afl. 24 - 11 Juni 1955.
Mr H. Schadee, Het dwingende karakter van het nieuwste zeerecht. — C. P. F. Was, Artikel 30 W.V.B. — P. Meyes, De gehuwde vrouw als faillissementscuratrice. — H. Landberg, De gehuwde vrouw faillissementscuratrice.

Journal des Tribunaux : n° 4069 - 12 juin 1955.
R. O. Dalcq, L'inauguration du buste du Bâtonnier Paul-Emile Janson. — Jurisprudence.